

Sz. erkes tőség, kiadó- hivatal és nyomda

Uj-Kelet, Cluj, Kolozsvár, Str. Bazei N. Pop. - Graessl-utca 18

Uj Kelet telefonjai: Szerkesztőség 277, Kiadóhivatal 244, Nyomda 276, Képes postály 252, 10. H. Sz. 281

Kéziratok kizárólag a szerkesztőségnek címezendők. - Kéziratokat nem adjuk vissza és nem fizetünk meg.

UJ KELET

ESZDŐ-POLITIKAI NAPILAP

V. évfolyam, 252. szám

Cluj (Kolozsvár) 5683. Chesvan 24

1922 November 16. Csütörtök

Előfizetési árak

Romániában	
Égész évre	450 lei
Félévre	240 lei
Hogyadóra	130 lei
Egy hónapra	45 lei
Egy évben áru szállítással és előfizetéssel	
Csehszlovákiában	
Egy hónapra	20 kor
Egy évre	200 kor
Jugoszláviában	
Egy hónapra	20 dina
Egy évre	200 dina

A német kormány

utánna zuhant a német márkának. Érthető: a kormány csak addig kormányozhat, amíg jól vezet az állam ügyeit. A német kormány nem vezette jól, nem egészen a maga hibájából, a hibákat azonban a kormányzás nagy üzemében nem helyezik a mérlegre, csak az eredményeket. Az eredmény: a márka katasztrófális elértéktelenedése. Természetes, hogy annak a kormánynak, amelyik nem tudta megakadályozni a pénzegység lezüllesztését és ezzel az ország rohamos elszegényedését, akár megakadályozható az ilyen valuta-zuhanás, akár nem, távoznia kell. Wirth kormányát tehát magával rántotta a márka abba az örvénybe, amely a Wirth-kormány személtárára öblösödött a márka elé. Természetes halál mind a kettő: a márkáé is, a kormányé is. Párisból, Londonból, Brüsszelből érkeztek csodadoktorok, hogy konzultáljanak a haldoklók felett, de rossz orvosok voltak, akik sokat fecsegték a tulvilágrakészülődök feje fölött, gyógyító orvosságot adni nem tudtak. Talán nem is akartak. A márkát még megmentették volna az életnek, mert a halott márkából nincsen semmi hasznuk azoknak, akik küldték őket. A kormány elhatározása egészen bizonyosan nem jó nekik. A német kormány csak addig volt lojális és megbízható, akinek egészségére, presztízisére örködni kell, amíg jó volt a márka és ezt a jó márkát szállítani

tudta Párisba. Abban a pillanatban, amikor a márka fogyatkozni, gyengülni és sorvadni kezdett, nem volt lojális többé. A hitelező csak addig örködik adósa jó nevére, egészségéért, ameddig az dolgozni tud és fizetni. Ha az adós egy napon megmutatja üres zsebeit, egyszerre megbízhatatlan ember lesz belőle; a hitelező viszi a csőbírósdág elé. Ilyen a német sors is: a német kormány sorsa. Most, amikor már nem tud fizetni, Wirth nem igen dicsérik Párisban, lojálisnak se tartják, koszorút se fognak tenni a sírjára. Sőt: a francia lapok már megírják, hogy Wirthék tehetetlenség voltak, megérdemlik a halált. Jöjjön Stinnes, akinek gyárjai vannak, aki maga is király, legalábbis kiskirály, aki nem szocialista, hanem jó üzletember, aki tehát fizetni tud. Jöjjön Stinnes és mutassa meg, hogy fel tudja támasztani a márkát, vagy jöjjön a néppárt, amelyél a szociáldemokraták nem akartak egy asztalhoz ülni, jöjjön a kardesörtető reakció, a fontos az, hogy tömörré erszényt hozzon magával és fizessen. Wirth nem maradhatott tovább, mert benn is künt elvesztette a hitelet. Vajjon van-e Németországban olyan párt, amely hitelképes a nép és az antani szemében? Ha a márkán segíteni tud, akkor hitele lesz, ha nem, Wirthék mellé feküdt a bukás sírjába. Ez a sir pedig tömegsírú öblösödhet. Bizony Poincaré is utban van feléje...

Lemondott a német birodalmi kormány

A szociáldemokraták állásfoglalása buktatta meg. Stinnes Németország ura. A márka problémája

- Az Uj Kelet tudósítójától -

Berlin, november 15. A birodalmi kancellár fogadta a kormányt támogató koalíciós pártok elnökeit és a kabinet újjáalakításáról tárgyalt velük. Közölte, hogy nem kívánja tovább vezetni a külügyminisztériumot, amelynek teendőit Reichenau halála óta maga látta el és az új kormányt úgy akarja alakítani, hogy belevonja pártállásra való tekintet nélkül a gazdasági élet néhány kiváló képviselőjét, vagyis koalíció helyébe koncentrációt tervez. Tudatta azt is, hogy a külügyminisztérium élére sikerült megnevezni Gunot, a „Hamburg-Amerika hajóstársaság” igazgatóját, aki eddig több ízben elhárította magától a miniszteri tárcát és követséget sem volt hajlandó vállalni. Most azonban a nehéz helyzet miatt rendelkezésére áll a kormánynak. Újjáépítési miniszteré Raumer, volt birodalmi pénzügyminisztert szemelték ki és a tárcanévelő miniszterégre dr. Hüfvinger szociáldemokrata képviselőt. A pártvezérek tudomásul vették a bejelentést, de véglegesen nem foglaltak állást.

A szociáldemokraták nem lépnek koalícióra a néppárttal

Berlin, nov. 15. A belső krízis súlyosbodott. A német néppárt azt követeli, hogy nagy koalíció létesüljön. A centrum és a demokraták is követelik, hogy a német néppárt lépjen be a kormányba. Wirth helyesli ezt a kívánalmat, azonban a kormány szocialista tagjai ellenszék. A szocialista párt az új helyzetet meg-

tárgyalta. A német szociáldemokrata párt tárgyalásai a késő este végződtek. A szociáldemokrata párt visszautasította a kormánynak a német néppárt bevonásával való kibővítését. Miután a szociáldemokrata párt közölte, hogy a német néppárttal nem lép koalícióba, a birodalmi kormány elhatározta, hogy a kancellár utjára a birodalmi elnökhöz benyújtja lemondását.

Stinnes a helyzet ura

Berlin, november 15. A német helyzet a jóvátételi bizottság berlini utja óta még válságosabba fordult. A bizottság a Wirth-kormányt tehetetlenségnek tartja. Általános meggyőződés, hogy a helyzet ura Stinnes. A francia lapok felfogása szerint Németország újjáépítése csak úgy lehetséges, ha a kormányba a nagyipar képviselői lépnek be.

Bradbury szerdán Londonba utazik, hogy kormányának bemutassa a berlini eredményekről szóló jelentését. Bradbury közölte a tárgyalás során Barthouval, mindig azon volt, hogy a katasztrófa elkerüléséért a szükséges lépéseket a legelőszörében meg kell tenni. A bizottság azonban keveset tehet a németekért, ha azok nem segítenek magukon. Mindnyájan aggodalommal várják a márka stabilizálására elkészített német előterjesztést.

A jóvátételi bizottság újból Berlinbe utazott

A német kormány legutóbb a jóvátételre vonatkozóan a következő javaslatot tette:

1. A márka stabilizálása csak a jóvátételi kérdés elintézésével lehetséges.

2. A segélyalculó érdekében a külföld hitelezésen a birodalmi banknek 500 millió aranymárkát.

3. Németországot 3-4 évre mentesítsék föl minden pénzügyi és dologi szolgáltatás alól, kivéve az újjáépítéshez szükséges anyagok szállítását. Berlin, nov. 15. (Rador.) A jóvát-

tételi bizottság újból visszautazott Berlinbe. Theunis belga miniszterelnök és Jasper belga külügyminiszter szombaton Párisba utasnak, ahol Poincaréval tanácskozni fognak a brüsszeli konferencia összehívásáról. Párisból a belga miniszterek valóságnüleg Londonba utasnak. Párisi jelentés szerint Poincaré felkérte Theunis belga miniszterelnököt, halassza el párisi utját.

Poincaré is megbukik

Páris, nov. 15. Poincaré állását megrendültnek mondják. A frank feltartóztatlan esése és Lucheur körlehetetlen támadása, amely rámutat Poincaré meddő imperializmusára és a frank esése közötti összefüggésre, széles rést ütöttek a kormány táborába. Poincaré utódjául Vivianit, vagy Loucheurt emlegetik. Az „Oeuvre” szerint Poincaré uralma még legfeljebb tíz napig fog tartani.

Páris, nov. 15. Poincaré állását megrendültnek mondják. A frank feltartóztatlan esése és Lucheur körlehetetlen támadása, amely rámutat Poincaré meddő imperializmusára és a frank esése közötti összefüggésre, széles rést ütöttek a kormány táborába. Poincaré utódjául Vivianit, vagy Loucheurt emlegetik. Az „Oeuvre” szerint Poincaré uralma még legfeljebb tíz napig fog tartani.

Bratianu fél a parasztpárttól

Nemzetpárti nyilatkozatok a meghívott tárgyalásokról. Maniu megegyezett a takeistákkal? Duca külügyminiszter Lausanneba utazott

- Az Uj Kelet tudósítójától -

Most már végérvényesen megbukott az ellenzéki koalíció, vagy legalább is hivatalos formájában. A parasztpárt és Maniuék közti tárgyalások megakadása ugyanis nem okvetlenül jelenti azt is, hogy a két párt külön paktum nélkül ne folytathasson párhuzamos ellenzéki munkát a közös célért: a kormányra jutásért, amely a szakadást előidézte. A pártvezérek nyilatkozatából bizakodó hang fenyegeti a kormányt, amelyet egyformán meg skarnak buktatni, csak más módszerekkel. A parasztpárt bevonul a parlamentbe, a nemzeti párt azonban kizárt eredeti álláspontja mellett, de ugyanakkor új szövetségeseket keres.

Passzív rezisztencia

A nemzeti párt egyik vezetőtagja a parasztpárttal folytatott tárgyalások megszakításáról a következőket mondta:

- Rosszul teszi a sajtó, ha túlságos fontosságot tulajdonít ennek a kérdésnek, amely csak egy egyszerű epizódszerű országpolitikai életben. Biztosíthatjuk róla, hogy a demokrácia a szakítással nem sokat veszített, amint hogy nem is nyert volna sokat.

- A helyzetnek meg kell változnia: egyezséggel, vagy anélkül és mi valamennyien változás létrehozásán dolgozunk, sőt ezen dolgozik maga a kormány is, amikor gyorsan ragaszkodik a hatalomhoz és napról napra nagyobb tehetetlenséget mutat, a legnagyobb mértékben járul hozzá ahhoz, hogy a mostani rezsim kiélje magát és felőrödjön. A parasztpártiak, különösen Stere, azt kívánták volna, hogy irásban kötelezzük magukat nem csupán együttműködésre a jelenlegi kormányzat megbuktatásában, hanem arra is, hogy nem fogadjuk el a hatalomrajutást nélkülük, sem pedig nem vesszük át a kormányt esetleg Jorgával, vagy más párttal. Egy volt erdélyi miniszter a fentiekkel kapcsolatban így nyilatkozott a nemzeti pártban:

- A politikában egyelőre a passzív rezisztencia mellett vagyok. Ugy értem ezt, hogy erőnket gyűjtjük és intakt tartjuk arra az időre, amikor

eljön az örök. Azt is értem ez alatt, hogy zárt sorokban maradjunk és hogy felvilágosítsuk a közvéleményt a mostani rezsim rosszaságáról és arról, aminek ezután kell következnie. Nem helyes az események és helyzetek után futni. Az ilyen utánfutás mindenkor drága és csak erőnk elvesztésére jó. Mi inkább várunk. De nem összetett kezekkel, hanem állandó érintkezésben a néppel és tudjuk, hogy ránk is kerül még a sor.

A nemzeti párt bukaresti orgánusa, az „Adeverul” tudni véli, hogy megegyezés jött létre a takisták és az erdélyi nemzeti párt között. A központi vezetőbizottságba be fog lépni hat demokrata és két bessarabiai.

Mihailscheék azonban a parlamenten belül fogják támadni a kormányt. Ezzel kapcsolatban azt jelentik Bukarestből, hogy Bratianu Jonel miniszterelnök, amint azt a lapok is meg erősítik, azt az ajánlatot tette Marzescu munkügyi miniszternek, hogy vállalja a kamara elnökségét, mert most, amikor a parasztpártiak bevonulnak a parlamentbe, részükre erős obstrukcióra van kilátás és ilyen körülmények között

erőskező elnökre van szükség.

Kétségtelen tehát, hogy a rendes ülésnek heves lefolyása lesz, amit a kormány munkaprogramjából is lehet következtetni. Csupa életbevágó fontosságú javaslat kerül elfogadásra. A kormány ugyanis a törvényhozó testületek legközelebbi ülésén az új alkotmányon kívüli a pénzügyi javaslatokat, a költségvetést, a közigazgatási reformot és az egyházi törvényjavaslatokat fogja letárgyaltatni.

As a javaslatokat előkészítő bizottságok már munkájuk befejezése felé közelednek. Az alkotmányreform parlamenti bizottságának mai ülésén folytatták az egyházreform ügyének megvitatását. Miron Christea nagy beszédben kérte az ortodox egyház autonómiájának az alkotmányba való felvételét. Bartolomeu püspök, Vintila Bratianu, Banu és Dissescu felszólalásai után bizottságot küldtek ki, amely ebben a fontos kérdésben javaslatot terjeszzen a plénum elé.

ber 15.
Uj-Kelet
1922
Cluj
YE
Cluj, 471
1389
1922
ZETT
FEJ-
K
zár
858
szám.
okrémie

Ezután az egyházi esküvőről folyt a vita, Balanescu, Sassu, Joanitescu felszólalásai után a bizottság elhatározta, hogy megtartja az alkotmány eddigi szövegét, mely szerint

az egyházi esküvő kötelező.

A közigazgatási reform előkészítésére kiküldött bizottság hozzászólása után elhatározta, hogy az új közigazgatási törvényben

megszünteti az illegális községi és városi tanácsokat.

A pénzügyi reform bizottsága tegnap folytatta a vitát az adóbeszámoló és a fellebbezésekre vonatkozólag, majd a tartalékióké, a városi és községi hitel kérdését tárgyalta. A bizottság holnap folytatásos ülést tart.

Románia belevatkozik a keleti kérdésbe?

Bukarest, nov. 15. A tegnapi minisztertanácsban Duca bejelentette, hogy Konstantinápolyban megkezdődött a keresztény lemezárllása. Az összes államok s így Románia is hadihajókat küldtek a keresztény lakosság megmentésére. Azután jelentette a külügyminiszter, hogy az athéni forradalmi törvényszék halálra akarja ítélni Konstantin volt minisztereit. Anglia interveniált ebben az ügyben és kérte a par felfüggesztését. Ha a szövetséges kormányok valamennyien tiltakozni fognak az ellen, akkor Románia sem fog elmaradni.

A miniszter egyébként már elutazott Lausanneba. Távollétében a külügyi teendőket Bratianu Vintila pénzügyminiszter látja el.

Súlyesztik a lapokat. Nemesek mi, de más lapok is tömegesen kapják vidékről a panaszos leveleket, hogy az újság nem érkezik meg rendeltetési helyére. Legjobb esetben egy-két napi késéssel kézbesítik a lapokat. A rendszerre vált lapfolyosítás miatt a CFR. vezérigazgatója ismételtlen figyelmeztette alkalmazottait, hogy úgy az expediciójánál és átrakásánál, mint a megérkezésnél szigorúan tartsák be az usításokat, hogy az újságcsomagok a legesélyesebb késést se szenvedjék. Ezeket a csomagokat sorozatban kell szállítani kiadni minden más szállítást megelőzővel. Az újabb figyelmeztetés ellen várhatóan azonnal felfüggesztik állásuktól.

Szent Eliz

Egy modern leány regénye

Ira Szabó Imre (15)

— Husz rubelt a nyitáshoz.

Nachman csöndben rálicitált:

— Huszonkét rubelt.

És így fölverték szásig.

Nachman már elvesztette a talajt lábai alatt, olyan sápadt lett, mint a méz, szinte ajlódozott, csak az ajkai mozogtak.

— Százegy rubelt! — sutlógta.

A templomban mindenki tudta, hogy milyen áldozatot hoz Nachman és mindenki olyan gyűlölettel gondolt az új gazdagra, amint amilyen részvételt érzett az elszegényedett nemas iránt.

Mordche Hamán nem sokat törődött a hangulattal, hanem szentelenül az állványra osonott és így ordított:

— Uraim, itt tessék bizonysgot maguk előtt, hogy reb Nachmannak nem volt joga annyit ígérni, minthogy nincs módjában ezt a pénzt kifizetni.

Igy megsértani a tisztelőreméltó, öreg Nachmant büntetlenül nem lehetett. A község mint egy ember fölugrott.

— Szentelen!

— Goromba fráter!

— Hitvány!

A megátalkodott embert azonban ez a kitörés sem zavarta, hanem tovább is csapkodott.

— Szeretném, — ordította — ha maga reb Nachman kijelentené, hogy holnap megfizeti a százegy rubelt. Ha igit mond, visszalepek és ő nyithatja föl a társaságrányt.

A párisi „Figaro” cikke Erdélyről és Kolozsvárról

As Uj Kelenindóttójtól

A párisi „Le Figaro” november 7 iki számában Julien Luchaire aláírással és „Román problémák” főcímmel a következő, nem épen jól informált cikk jelent meg Erdélyről és Kolozsvárról.

„Bukovinától ugyanazon az uton ér el az ember Erdélybe, mint a melyen az oroszok közelítették meg 1914-ben a Kárpátokat. Az oroszok medve akkoriban Budapestre akart rászabadulni. De az ugrás nem sikerült. A szegény orosz medve összeszárogatta orrát és patáit az akadályokban. Még ma is látni lehet a hatalmas erdőkben a lövészárkokat, a drótsövényeket és a nyomorult kérdéseket és szenvedéseket mindegyik nyomát. Hogy az ember megértesse az orosz tragédiát, át kell haltni a Kárpátok sűrűjén és végig kell csinálni a veszélyes lezárást az irtó meredekről a lágy völgyekre.

Erdély egyike a legszebb természetes erődítményeknek, amelyet csak el lehet képzelni. Soha nem lehetne bevenni. Nem is volték be a háború alatt. Maga adta meg magát, amikor erre érkezett a pillanat. Szép történet volna, ha megírnák, az erdélyi románoknak az a forradalmi lendülete, amellyel 1918-ban elkergették a magyar és német urakat és aminek hangja elsikkadt a nagy összeomlás közepén. De az erdélyiek nem felejtették el ezt a gesztust és továbbra is erdélyiek akarnak maradni, annak ellenére, hogy területileg Romániához tartoznak. Erdély lakosai, akik egy hegyekkel körülvett föld felszínén évszázadok óta magukra maradtak örömlében és bánatukban, továbbra is saját uraik akarnak lenni.

És ehhez megvan minden arravaló sajátosságuk. Külön erkölcsök, külön szokásaik, külön öltözködésük, külön tájszólásuk teszi őket önállóvá és egészzé. Az erdélyi paraszt meggondagodott a háborúban és most tovább akar fejlődni — de saját erejéből. Erdély fővárosában, Clujban, az ottani liceum épülete előtt, fapadokon láttam néhány parasztfiút, akik hat-hét kilométernyi utat tesznek meg naponta, hogy megtanulják azt, aminek a nemtudására kényserítették apjukat a régi urak.

Cluj, a nagy Erdély kis városa, gyengéden húzódik meg a zöld lejtők bőséjében és várja a megújodást. Ezt a várost Klausenburg néven ismerik sokan, valójában sohasem hívták így, ez az elnevezés politikai fikció volt. De van egy másik neve, amely még most is használatban van és amelynek használata jogos is, mert a magyarok még mindig benne laknak: Kolozsvár. A csgtáblákon a román mellett ott van a magyar név és az újságokban még gyakran előfordul, hogy nem tudnak, vagy nem akarnak románul beszélni. Az utólag morderk, az alsósany házak, amelyekben a magyar burzsoázia lakik, be vannak zárva, az ablakokon le van eresztve a függöny és mögötte a revánról álmodosnak. Az ember felálikozik ezekkel a kemény magyar arcokkal, ezekkel a büskek tekintetekkel és maglájra rajtuk, hogy a magyarok még mindig csak úgy néznek a románokra, mint akik rövidebb, hosszabb időre, de semmi esetre sem véglegesen, megszállották Erdélyt.

A románok új intézményeiben sok nyomát találjuk a francia szellemnek. Az egyetemen a spaleológia tanszékét és az orvostudomány történetének katedráját egy-egy francia tölti be. És még több francia professzort várnak. Az egyetem tanácsa 12 honfitársunkat kérte fel, hogy Clujon előadásokat tartson. A francia közönségek tudnia és méltányolnia kell ezt a testvéri érdeket.

— Bécs idegenmentes. Bécsi tudósítónk írja: Bécsből a nagy drágaság száműzte az idegeneket. Az elsőrangú hotelok üresek, az idegenek, akik a szállodák királyi vendégszobáiban bonyolították le siber-ületeiket, elkerültek a városból és a penziók, amelyek eddig idegenek számára fiztek és szállást adtak, szintén bajba kerültek. Nem jobb sorra jutottak a nagy szanatóriumok, ahová bécsi ember már évek óta be nem fektet. Az operaszínpaloták protekció és ássió nélkül lehet jegyet kapni, a páholyok nem találkozik helyei többsz az utóállamok valóságaiak. A luksusz-éttermek, a kabarék és barok, ahol a harmadik úvek paszög rendelése után az ember díjmentesen megkapja a pin-cérből a barótságot, a lehangoltság szomorú képet mutatják. A nagy divatházak, az ékszereszek, az antikváriusok öregeit kezekkel várják vissza a régi jó időköt.

— Ez más. Erre nem fogok licitálni!

Másnap a község gyűlést tartott ebben a dologban. Az ékszer tiszter száz rubelt is megért és a község úgy határozott, hogy az egészet visszaadják Nachman asszonynak a százegy rubelt pedig a község fizeti be Nachman helyett a pénztárba. Az asszony ebbe sehogy sem akart beleegyezni, mire úgy határoztak, hogy Nachman élete végéig megkapja a jogot a társaságrány fölnyitására, az ékszereseket azonban nem adják el, hanem Nachman nevére és az eset megörökítése céljából szakszóny-tüggönyt küszítettettek, amelynek himsésébe ezeket az ékszereseket is belefoglalják. A függönyt pedig minden engesztelnapon örök okulásul és a Freidess-házaspár emlékére odahelyezik a frigszakszóny elé.

A papné jó mesemondó volt, az asszonyok visszatartott lélegzettel hallgatták a függöny történetét és nézték a brokátké szövött aranyszállal korona dísz ékköveit.

A leves süzcsölésé közben Elia megkérdezte, ki lehetne vajjon cserélni gyűrűje briliánzával bármelyikét a köveknek. Nem köveknéke el ezzel kegyelletsértést.

— Csak a hitettség hozzájárulásával lehetne ezt megcsinálni. Most biztosan megengedik, hiszen örülnek, ha a katonaság nem riasi el az egészt függönyt.

Ilyen körülmények között Elia nem akarta a szép emléket és megelőzött a rongyokból való függöny darabjával.

Elzárták a szultán palotáját

Konstantinápoly, november 15. Az angol-török esendőség között történt összeesküvés következtében a szövetségesek fő megbízottjai az osztróm-állapot kihirdetését ajánlották. Az ajánlat azonban elutasításra talált, mert osztrómállapot esetén a szövetségesek kénytelenek volnának, hogy a közigazgatási szolgálatot átvegyék, amivel viszont újabb összeütközések lehetőségét idéznék elő. A szultán palotája teljesen el van zárva környezetétől. A palotába való belépés és annak elhagyása tilos. Az udvari hivatalnokok többsége átlépett a kemalistákhoz. A török lapok Mehemedről, mint visszalépett, vagy volt szultánról beszélnek. A törvényesétek a nemzetgyűlés nevében hoznak ítéletet. A halósági épületekről a szultán címerét eltávolították és helyébe az angolai nemzetgyűlés kezébe adták.

A fascizmus jelszava: ujjáépítés és haladás

Róma, november 15. Bolognában megnyitott az egymillió tagot számláló fascista szakszervezetek kongresszusa. Rossini előadó ismertette a fascista szervezeti szabályzatot, amely kizárja az osztályharcot és annak helyébe a legderékabbak érvényesülésének alaptételét teszi. A fascista szervezetek elutasítanak minden kényszereservezkedést és legfőbb célként a nemzeti teremtés érdekeit szolgálják tekintik. Követelik, hogy az elért többtermelést igazságosan osszák meg a tőke és a munkások között. A fascista forradalom, így szólunk a jelentés bevezető sorai, nem rabszolgák fölkelése volt, azt akarták általa elérni, hogy az államot megszabadítsák az élcádiéktől. A bolognai fascista kongresszus felolvasott Mussolini fűvölő távirátát, amelyben a miniszterelnök kijelenti, hogy a fascista állam a nemzet eszelekvő erőt az ujjáépítés és haladás jelszava alatt meg fogja sokszorozni. A kongresszus a munkástanácsok feloszlátását és ujjáalakítását követeli annak az alapelvek figyelembevételével, hogy el kell törölni mindazokat a szervezeteket, amelyek az internacionaléval összeköttetésben állanak.

— Minden cionistának el kell olvasnia Nachum Szokolov művét, az „Uj Zsidó”-t.

Ebéd után három leány látogatta meg Elia. Külön kívánság bezzélni vels, vesztőjük a nyilvános csókkal rehabilitált leány volt.

— Két társom — így mutatta be őket — pogromárva. Nem akarják és nem fogják elhagyni magukat, új élet kezdnek és olyan finkkal tanulnak, akik a legegyszerűbb munkával, de a saját munkájukkal akarják megcélálni a maguk szocializmusát. Ők már késnek a maguk forradalmával, egyetemről, vagy iróasztal melől jöttek a fiúk, a leányok pedig házikisasszonyok voltak és ma földmunkát és tegyábor-dást is végeznek. Harmarcan vannak a városban ezek a „obaluok” és „obalusa”. Ki akarnaak jutni innen zsidók földjére, de amit itt vannak, eleántan védnek a zsidókat.

A leány hangja az utolsó szavaknál félénk, majdnem reszketős lett, Elia erezte, hogy mindezeknél sokkal fontosabb mondanivalója van.

— Hálai a három a csoport számdékát! — bátorította Elia a leányt.

A leány két társától is elvonta Elia, akiknek elárulta, hogy a chalucok tudnak a kivonult elleuferradalmárok egy rejtett fogyerre-tárazól. Ezt ő maga kaphat kapartitax és csak az aggodalmastódó leányok kedvéért jöttek ide, megkérdeznél, vajjon Elia hozzájárul-e ehhez.

— Nyomban vesletek megyek!

El nem bucsusott a társaságtól és ment a város szélére a három leánnyal.

(Folytatjuk.)

án palotáját

ember 15. Az... kőrtörtént... tében a szö... jai az ostrom... ajlották. Az... mondásra... esés a szö... nek volnának... szolgálót... újabb össze... idéznék elő. A... el van zárva... ba való belé... sa tilos. Az ud... osse átlépti a... k lapok Me... aléptt, vagy... ek. A törvény... nevében hoz... gi épületekről... avoltatták és... setegnyítés ke...

elszava: haladás

Bolognában... lió tagot szám... rvezetek kon... adó ismertette... szabályzatot... ztályharcot és... rekabtká érve... t tenni. A fas... taitanak min... edést és legfőbb... rnelés érdekei... tik. Követelik... rmelést igazsá... tke és a mun... sta forradalom... bevezető sorai... lése volt, azt... lé, hogy az álla... az élcseiktől... kongresszus... ndvölő távira... zterekük kije... állam a nem... as ujjépítés és... at meg fogja... szus a munkás... és ujjáalakítá... az alapulvnek... hogy el kell... a szervezetek... onalával össze...

stának el kell kolov művét, az

leány látogatta... v-nak beszélni... vilvános osókkal

gy mutatta be... Nem akarják és... nagukat, új életet... kkal tarsulnak... munkával, de... akarkák megai... zmusát. Ők már... adatomai, egye... melől jöttek a... nasikissasszonyok... kát és téglahor... armincan vannak... obaluok" és... ak jutni innen... mig itt vannak... sidókat.

utolsó szavaknál... ktetés lett, Elis... knél sokkal fon... van.

a csoport szán... Elis a leányt.

őjétől is elvonta... hogy a chaluok... lleforradalmárok... atarától. Ezt ő... k és csak az... ok kedvéért jöttez... gon Elis hozzá...

ek megyek!... a társaságtól és... három leánnyal.

LEGUJABB

Emelkednek a külföldi értékek

Berlin, november 15. A birodalmi kormány lemondása után Wirth kancellár azonnal felkereste a birodalmi elnöket és értesítette a kormány elbontásáról. Mint hallatszik, Wirth nem fogja vállalni az új kormány megalakítását. A birodalmi elnök a kormány lemondását elfogadta. A belpolitikai válság hírére a devizák ismét emelkedtek. A kormány lemondása előtt a dollár 6700 volt, a kormány lemondása után hirtelen fordulattal 7200 ig emelkedett. Az angol font 30 500-ról 31.400-ra szokott fel. A kancellár a késő esti órákban nyilatkozott a sajtó előtt és kijelentette, hogy a szociáldemokraták elutasították a koalíciós tervet és ezért a kormány lemondott. A koalíció gondolata azonban tovább él és ez kifejezésre jut a Poincaréhoz intézett utolsó jegyzékben. A szociáldemokraták azért utasították vissza az egyesülést, mert Sunnas és Leachsur becsései erre okot adtak. A kancellár egy véli, hogy ezek az okok nem lehetnek tarosak és a koalíció gondolata nem lehet megnevesülnek tekinteni.

A magyar fascisták bevonulnak a parlamentbe

Budapest, nov. 15. A fascisták ügyében a kihallgatások még tartanak. Holnapra megidéztek Friedrich Istvánt. A legújabb hírek szerint a fascisták megjelennek a politika porondján. A nemzetgyűlés november 16-iki ülésén a fascisták egyik tagja fel fog szólni, ismerteti a fascisták programját és bejelenti a fascisták-nak, mint politikai pártnak megjelölését.

Egy bolgár katona lelötötte Wrangel vezérkari főnökét. Szófiában letartóztattak ezer orosz emigránst

Szófia, nov. 15. (Rador) Pokrovszky tábornokot, a Wrangel-hadserég vezérkari főnökét, a bolgár határon át akart szökni Szerbiába, egy bolgár határőr Körtendnél közelében lelötötte. Pokrovszky tábornok bele volt keverve abba a nagy összezúrtvába, amelyet az elmúlt hónapban Várnában felfedeztek és amely Bulgáriában államcsínyt akart előkeltetni. A tábornok akkor nyem nélkül eltűnt és tiokban Körtendzsilibe menekült. ahol a menekült oroszok titkos szervezését létesítette. Ennek az volt a célja, hogy a szovjetkormány összes Bulgáriába küldött exponenseit eltegye láb alól. A szervezet tagjai az elmúlt pénteken megölték a szófiái kommunista lap, a „Nova Rusia“ főszerkesztőjét, Alghaevot, szombaton pedig a szovjet vöröserőzt bulgáriai küldöttségének egyik tagját, Csehov újságírókat akarták meggyilkolni.

Egy feljelentés következtében a rendőrség nyomára jött Pokrovszky lelkására és elfogatási parancsot adott. A letartóztatására megjelölték a tábornok lelötötte és a város közelében levő erdőbe menekült, ahonnan Szerbiába akart jutni. Az erdőben egy határőrrel találkozott, akinek felszólítására lövéssel válaszolt. A határőr erre lelötötte Pokrovszkyt. Bűntársai át tudtak jutni a szerb határon.

Hízel kapcsolatban Szófiában mintegy 1000 orosz emigránst letartóztattak.

Merénylet Németországban egy francia tábornok ellen Párisból jelentik: Róblógyilkos merényletet követett el a gyorsvonaton B. flourt és Dürchausen között Schimberger francia tábornok ellen. Egy álarcszóbló rálőtt a tábornokra, de nem taláta. A merő yfő, miután a tábornokot aróan megszabasi ette, kiugrott a vonatból.

Megegyezett Anglia Franciaországgal a lausannei programban

Lord Curzon Párisban. A szultán nem mond le és nem hagyja el Konstantinápolyt

Az Uj Kelet tudósítójától

London, nov. 15. Curzon és Saint-Aulaire londoni francia nagykövét tárgyalásai eredményre vezettek. Nagy vonásokban megállapították a francia és angol kormányoknak a lausannei konferencián tanusítandó magatartását. Az angol kormány me moradumot intézett a francia kormányhoz, amelyben megjelöli azokat a főszempontokat, amelyekben közös eljárás és egységes megatartás szükséges. Szóba került, hogy a konferenciát november huszadikán tulla halasszák. Londonban azonban ettől félnek, hogy a konferencia újabb elhalasztása még jobban elmérgesítheti a konstantinápolyi viszonyokat. Lord Curzon szombaton Párisba érkezik, hogy Poincaréval és Berrereval tárgyaljon. Vasárnap vagy hétfőn Poincaré és Curzon Lausanneba utaznak, ugyaneide érkezik hétfő: Moscolini is. Ducs külügyminisiter esütörtökön utazik Lausanneba. A lausannei konferencián Belgium, Svédország, Spanyolország és Dániis képviselői is részt vesznek.

Kintasítják az idegeneket Konstantinápolyból

Konstantinápoly, november 15. Az angorai kormány állítólag a legbékésebb szándékkal akarja fontoltórá venni a békekonzferencia bekefeltételeit. De elhatározták, ha a szövetségesek a törököket befajezott tények elő akarnák állítani, ugy a török kihűldöttek szonnal elhagyják a békekonzferenciát. A konstantinápolyi török hatóságok felszólították az összes európaiakat, hogy egy hónapon belül hagyják el a várost.

Konstantinápoly, nov. 15. VI. Mehmed szultán környezetének egyik tagja egy török újságírónak a következőket mondotta:

A szultánt, aki olyan bádog volt, amikor a török hadseregek győzelmei értesült, nagy fájdalommal tölti el az angorai nemzetgyűlés határozata. A szultán nem gondol lemondásra és nem hiszi, hogy a lemondás a hazai magasabb érdekeknek szolgálására lenne. Nam akar elutazni sem. Ha a török nép azt hiszi, hogy uralkodója bűnös, a szultán kész bármikor személyes felelősséget vállalni.

Imed pass, a lausannei török delegáció vezetője kijelentette, hogy a szultán minden haladással ellenséggül a ezért kellett a felelős tényezőknek szembafordulniuk vele.

Halálra ítélték Gunaris görög miniszterelnököt

Bukarest, november 15. A tegnapi minisztertanácson Ducs külügyminisiter bejelentette, hogy Konstantinápolyban megkezdődött a keresztény üldözése. Az összes államok Románia is hadihajókat küld a keresztény lakosság megvédésére.

A külügyminisiter jelentette még, hogy az athéni forradalmi törvényszék halálra akarja ítélni Konstantin volt minisztereit. Anglia intervenciált ebben az ügyben és kérte a per felüggesztését.

Athén, november 15. Gunaris volt miniszterelnököt a forradalmi törvényszék tegnap halálra ítélte. A szövetségesek intervenciálni fognak Gunaris érdekében.

Ezernégy száz halottja van a chilti földrengésnek.

Londonból jelentik: A chilti földrengésről érkezett legutóbbi hírek 1400 áldozatról szólnak. Egyes vidéken a falvak lángokban állnak és a lakosság leirihatalan inségben van. A kár 50 millió aranypezza. Délamerika nyugati partján és Argentiaában mintegy kétezer négyzetkilométernyi területen az erős rengésű hullám következtében hatalmas szakadékok keletkeztek és a hegyekből megindult kőlavina erdőket és házakat temetett maga alá.

Hideg és kemény tél lesz?

Max Raebel, a híres sarkutazó, aki ez év áprilisában rövid és különösen erős nyarat jósolt a s jósolása sajnos, be is teljesedett, most az „Eisenacher Tagespost“ ban ismét időt jósol és ismét rossz időt. Szerinte az idén igen hosszú és kemény tél következik, gyakori keleti és északi széllel; kevés hó lesz az idén, de annál több dér és igen kellemetlen hideg. Több csapadék csak februárra várható. Hogy ezek után hamarosan beáll-e a tavasz, az az Északi jégestenger viszonyaitól függ.

Rókat és más szörmet fest az Unio gőzmosógár Kolozsvár

Advertisement for 'Rókat és más szörmet fest az Unio' featuring a 10% discount and a coupon for 'SIPÓ JENŐ' at 'Piata Unirii 17'.

Advertisement for 'Karácsonyi cukorkák' by 'LUSZTIG ÉS NUSSBÄCHER' in Cluj, featuring a coupon for 'KÖZPONTI TELIKERT'.

Advertisement for 'Sport Áruház' in Cluj, featuring a coupon for 'Külföldi kabátok, szettirak'.

Tischler Mór az erdélyi szeszipar válságáról

Az Uj Kelet tudósítójától

Az a súlyos termelési válság, amely a kormány részéről kiadott különböző rendeletek következtében az erdélyi szeszipart sújtja, erélyes akció megindítására késztette az erdélyi és bánáti szeszipari érdekelteket. Az Erdélyi Szeszgyárosok Szövetsége legutóbbi közgyűlésén külön bizottságot választottak, amely memorandumba foglalta össze a csontolt területek szeszgyárosainak sérelmeit, részletesen kifejtette azokat az okokat, amelyek az egykor virágzó gyáripari ágazat korlátozására kényeszerítették és sürgős szanálat kérték a kormánytól. A pészügyminisiterium részéről Dutulescu inspektor küldötték ki Erdélybe, hogy a helyszínen tanulmányozza a nagyfontosságú kérdést. A szeszakormánybistos megérkezett Kolozsvárra, részletesen informáltatta magát a helyzetről a kolozsvári pénzügyi rassori inspektorával, Cusman Dimitru miniszteri tanácsossal, majd Nagyváradra utazott, hogy az ottani szeszgyárakat is meglátogassa és tanulmánytja befejezése után konkrét javaslatot tegyen az erdélyi szeszipar szanálatására.

Az erdélyi szeszgyárosok, különösen a mezőgazdaságiak, akiket a kormány kontingentiási rendelete a legérzékenyebben sújtott, joggal remélték, hogy Dutulescu inspektor Nagyváradról visszajön Kolozsvárra és a fennálló érdeellentétek kiegyenlítése céljából közös értekezletre hívja össze az ipari és mezőgazdasági szeszgyárosokat. Ebben a reményekben csalódva és a helyzet súlyosságára való tekintettel, a szeszgyárosok radikálisabb megoldásra határozták el magukat. Nov-ber 27-ére az Erdélyi Szeszgyárosok Szövetsége rendkívüli közgyűlést hívott egybe, amelyen véglegesen rendezni kívánják az erdélyi szesztermelés kérdését.

Az Uj Kelet munkatársai felkereste nagykövéd Tischler Mór, az Erdélyi Szeszgyárosok Szövetsége elnökét, aki a közgazdasági szempontból nagy jelentőségű szeszakérdésben a következőket mondotta:

A mezőgazdasági szeszgyárosoknak a kontingentiási rendelet ellen indított akciója nem kívánja támadni az ipari szeszgyárosok érdekeit. A régi mederbe visszazoritott kontingentiálás azonban rendkívül megdrágítja a termelést a mezőgazdasági gyárak részére, mert a rezsio dílségek kisebb termelési mennyiségre oszloak meg, mint az ipari üzemeknél. De súlyosan kedvezőtlenebb helyzetben vannak az erdélyi és bánáti mezőgazdasági szeszgyárak a régi királyság szeszipari üzemeivel szemben. A regában a kontingentiálás intésménye és a szeszgyáraknak ipari és mezőgazdasági jellegű megkülönböztetése is neralen. A csontolt területek mezőgazdasági szeszgyársainak tehát az a kívánsága, hogy ha a kormány feltétlenül ragaszkodk a kontingens rendezeréhez, ugy azt egyóratellen hajtsa végre.

Kérjük a kormánytól, adja vissza akciószabadságunkat, mert a mezőgazdasági szeszgyárak elvesztették azokat a kedvezményeket, amelyeket a multban élveztek. Az agrárreform következtében kisebb lett a földbirtok, megszüntették a bonifikációkat és a korlátozó intézkedésekkel abba a helyzetbe jutottak, hogy nem tudják — mint a multban — a saját termelésü gabonát szeszsző földolgozni. A szeszgyárosok szövetsége az november 27-én tartandó rendkívüli közgyűlés adminisztrációs ügyeken kívül főleg ezzel a kérdéssel foglalkozni fog.

Legolcsóbb és legszebb oth köser friss hus, szalámi, kolbász, sonka és egyéb felvágott Roth Adolf-nál, v. Rudolf-u. 20. kapható

HIREK

— Ujvári Péter kassai felolvasó-estélye. Kassáról jelentik a „Kassai Napló”: Ujvári Péter a kolozsvári Uj Kelet szerkesztője, számos regény írója és a legelőkelőbb helyet foglalja el a magyar sajtóéletében, szlovenszói felolvasó körjében ma Kassára érkezett. Itteni barátai és tisztelői hívták meg a kifizetőt, mint arról már megemlékeztünk, hogy belekapcsolódjanak abba az országos ünnepségbe, amelyet másod-ik hazájának: Erdélynek társadalmi és irodalmi körjai rendeztek 30 éves írói és publicisztikai jubileumának megünneplésére. Ujvári Péter, aki Imre fiával, aki szintén újságíró, érkezett Kassára, csütörtökön, a hó 16-án este 8 órakor tartja megitteni felolvasását a Társaskör csütörtöki társas összejövetelének keretében a kör Beresényi-utcai helyiségében. Belépődíj nincs és vendégeket szívesen lát az estély rendezője. Kifizető vendégének tisztelése a kassai újságírók szabadszervezete kedden, a hó 14-én este 9 órakor társasvacsorát rendez az Európa éttermében.

— Román pénzügyi bizottság Amerikában. Washingtonból jelentik: Tegnap érkezett ide a román bizottság, amely megkezdte a tárgyalásokat az amerikai kormány' kiküldöttével a negyvenegy millió dollárt kitevő román adósság kérdéseiben.

— Lemondott az osztrák pénzügyminiszter. Bécsből jelentik: Mitan Segur pénzügyminiszter szívesen megkezdte, elhatározta lemondását. A Guttenbrunn-szombatörvénybe szállították. Utóda dr. Kiesböck lesz, aki eddig a pénzügyi kérdéseket intézte.

— Felelősségre vonják a háborúvesztés görög minisztereket. Athénből jelentik: Tegnap kezdődött meg a kassai kassai felelősséget viselő miniszterek ügyének tárgyalása. A tárgyalási termet a közönség szorongásig megtöltötte.

— Pasics beszéde a jugoszláv fegyverkezésről. Belgrádból jelentik: A katonai előkészületek 800 millió hitel tárgyalása alkalmával egy titkos gyűlés után, amely két óra hosszat tartott, Pasics miniszterelnök hosszabb megbeszélést folytatott, amelyen a követségeket mondotta: Mi, délszlávok szeretjük a békét és a békeszerződés alapján állunk, amelyet készek vagyunk mindenkor megvédeni. Egyes államok még nem feleltek meg mindent a békeszerződésben rájuk rótt kötelezettségeknek. Ezen állapotokkal szemben csak úgy tudunk megállni, ha jól, t. i. modernül vagyunk fegyverkezve. Fegyverkezési programról nem szólt semhol sem beszélés mi sem tesszük ezt, nehogy ellenségeink ebből hasznát hússanak. Szomszédunk, Magyarország nem tett eleget a békeszerződésnek, épen úgy Németország sem, amely annyi kötelezettséget volt magára, anélkül, hogy azokat tényleg teljesítette volna. Ha az utódállamok abbahagyják a fegyverkezést és a készséget, az nagyon megkönnyítene a helyzet változását. Végsőül Pasics utalt a hazafias kötelezettségre, amellyel a legnagyobbodó országot a katonai hiteltől szóló törvény elfogadása által meg kell védeni.

— A szovjet november 30-án kezd meg a lefegyverzési konferenciát. Varsóból jelentik: Narutowits lengyel külügyminiszter kijelentette a saját képviselői előtt, hogy a szovjetkormány november 30-án tüzte ki a lefegyverzési konferencia időpontját, amelyet Varsóban fognak megtartani.

— A jóvátételi bizottság felülvizsgálja Magyarországot követelést. Párizsból jelentik: A jóvátételi bizottság részletes vizsgálatot fog indítani a második román magyar háború okaira vonatkozólag és csak a vizsgálat megkezdése után fog határozni, vajjon Magyarország állhat-e elő követelésekkel Romániával szemben, vagy sem.

— Befejeződött a jugoszláv királyi család incidense. Belgrádból jelentik: Tegnap este koronatanács volt, amelyen a király és fivére György herceg között utóbbinak a civilista ügyében támasztott követelése és ezzel kapcsolatos magatartása miatt hitort konfliktusról tárgyaltak. A koronatanácsban felolvasták György hercegnek a királyhoz intézett levelét, amelyben sajnálattal ad kifejezést a királyi szemben tanúsított viselkedéséről és kijelenti, hogy a jövőben respektálni fogja követeletét, mint a királyi ház egyik tagja. Az incidens ezzel elintéződött.

— Cseh fascista köztársaság. Prágából jelentik: A morvaországi Holeschauban cseh fascistaszervezet alakult, amely „Cseh fascista köztársaság” címmel lapot is indított. Az új lap szerint a cseh fascista köztársaság számolni a csehországi németekkel, a kommunisákkal és a Hlinka pártjához tartozókkal. Követelik, hogy halálbüntetéssel sújtsák a kémeket, hazaárulókat és az államvagyon károsítóit. A munkakerülőket kényszerfoglalkoztatással akarják megrendszabályozni. A cseh lapok óvatlanítik a fascistaikat az erőszakoskodástól.

— Kémkedésért letartóztatott német szakszervezet vezető. Berlinből jelentik: Bakó Ágostont, a német birodalmi vasutas szakszervezet körületi üzemtanácsosát letartóztatták, mert azzal vádolják, hogy besúgója volt az antani államnek.

— Pogány József — Newyorkban lapszerkesztő. Bécsből jelentik: Oroszországból érkezett kommunisták körzése szerint a magyarországi proletárdiktatúra egyik legvisszatasítottabb alakja, Pogány József megunt az oroszországi szovjetéletet és a tanácskormány pénzén Amerikába utazott. Ottan, Newyorkban átvette az „Uj Előre” című magyar kommunista napilap szerkesztését. Az „Uj Előre” 4 az orosz szovjetkormány tartja fenn, hogy az amerikai magyarok között a kommunizmusnak propagandát csináljon. Eddig azonban a kommunista propaganda a magyarok között kevés eredménnyel járt és ez indította arra az Oroszországban működő magyar kommunista csoportot, hogy Pogány Józsefet állítsa az amerikai magyar propaganda élére. Pogány József newyorki kiküldetéséhez egybeként az is hozzájárul, hogy Kun Bélával összekülönbözött, mivel midketlen arra törekedtek, hogy Lenin öket állítsa a közép-európai kommunista propaganda élére. Végre szintén úgy oldották meg a kérdést, hogy Pogány Amerikába ment. Ezt a megoldást, úgy Kun Béla, mint Pogány szívesen fogadták, mivel Kun Béla így megvabadult legveszélyesebb versenytársától. Az „Uj Előre” egyebként, mióta Pogány irányítását átvette, a legszéllebb hangon ír és az Amerikában agitáló Hoek Jánost is avval vádolja, hogy — ellenforradalmár.

— Házasság. Herskovitz Regina Torda és Karpf Adolf Bántfyhunyd jegyesek. (Mindem külön értesítés helyett.)

— Elektromos szem a betörők ellen. Ismeretes dolog a szélnek az az érdekes megfigyelés, hogy sötétben rosszul vezet az elektromos áramot, de ha fény éri, azonnal jó vezetővé válik. Így tehát, ha egy elektromos áramkörbe befognak szelént, akkor elérhetjük, hogy sötétben nem kering az áram, ellenben ha fény esetén egyszerre megindul az áram, ha úgy tesszük, megszállhatatlanul egy csengőt, vagy az áram erejének megfelelő növelésével akár egy harangot is felrovarthatunk. A szelén a nevezetes tulajdonságát sok mindenfelére használták már fel. Most azt halljuk, hogy a betörők megerősége, rongyát el vete. Ugyanis a szobában, vagy mindjárt a pánzes szekrény közelében helyesnek el a szelénel ellátott vezeték, amelynek olyan ellenállást adnak, hogyha a redőnyök le vannak eresztve, akkor áram nem kering, de ha csak egy tolójelámpa fénye éri is az elvezetett elektromos szemet, akkor már megindul az áram, olyan lármát csapra, hogy nem is kell nagyon éberszék lennie az órnak, hogy meghallja.

— Rabbibeiktatás. A szászvárosi zsidó hitközség múlt vasárnapon szép ünnepély keretében iktatta be új papját, Stern Adolf eddigi aszadi főrabbit. A szülőföldi templomban megjelentek a hatóságok, felekezettek és izraeli képviselők és teljes számban a hitközség tagjai. Dr. Löwstein Lajos hitközségi elnök a templom bejáratánál üdvözölte az új lekipásztort, akit Dr. Lövy Ferenc marosvásárhelyi főrabbi szép beszéddel iktatott be hivatalába. Eután az új rabbi tartotta meg nagyhalálú székfoglalóját, amelyben kifejtette működésének programját. Istentisztelet után küldöttségek járultak Stern főrabbi elé, amelyek a város társadalmi rétegeiről meleg szeretettel üdvözölik. Este 150 terítőkes fényes banket volt a Central-szálló negytermében, melyen a község zsinagoga és a felekezetek képviselői vettek részt. Az új papot számos felkérésűtőben ünnepelték. A szászvárosiak múltán szép reményekkel néznek most beiktatott papjuk működésére, aki korábbi halászrában is már lelkes zsidó munkásságot fejtett ki. Az Erdély-Bánati Rabbi Egyesület, melynek Stern Adolf nemcsak buzgalma tagja, hebernyelvű levélben üdvözölte aldásos tevékenységére most kezdődő új szakszának küzdelemben.

— Véres összejövetel Düsselddorfban. Londonból jelentik: Düsselddorfban tegnap összejövetel volt a rendőrség és a munkásság között, amelynek 4 halott áldozata volt. A szakszervezetek kimondták az általános sztrájkot.

— Kikötőtüz Népolyban. Rómából jelentik: Népolyban a kikötőben benzincsővezeték töréséből eredő tüz ütött ki, amely az ott horgonyzó hajókra is átterjedt. Több ágyuaszd és kereskedelmi hajó nagy károkat szenvedett.

— Meglincseltek egy török szerkesztőt. Konstantinápolyból jelentik: Meglincseltek a hírt, hogy Ismid lakosága meglincselte Ali Kemal bejt, a „Paizah Sabah” című lap főszerkesztőjét, majd felakasztották a város főterén. Ali Kemal ismert ellenfele volt a török nacionalistáknak.

— Nyolcvanmillió új iskolára. Bukarestből jelentik: A pénzügyminiszter hozzájárult ahhoz, hogy a közoktatásügyi minisztérium új költségvetésében 80 millió lei előirányzat szerepeljen új iskolák építésére.

— Járványok Beszarábiában. Bukarestből jelentik: Az egészségügyi igazgatóság jelentése szerint Beszarábiában rendkívül sok járvány pusztít, különösen a skarlat és a kintéres tifusz az ed sok áldozatot. A járványok főszékhelye Kisceve városa.

— Ellenforradalmi összeesküvést fűdtek fel Pétervárt. Varsóból jelentik: Oroszországi jelentés szerint Moszkvában, Pétervárt és más városokban letartóztatták 1200 katonai iskolai növendéket, akiket összeesküvéssel és hazaárulással vádolnak.

— Határozat Bajorországban. Münchenből jelentik: A bajor belügyminisztérium az ország nehéz viszonyaira való hivatkozással ideiglenesen bezárította a Felső-Ausztriából, Szalzburgból, Tirolból és Vorarlbergből való beutazást.

Szerkesztői üzenetek

N. István, Temesvár. I. Héber-magyar szótár esideig még nem jelent meg. 2. Rendelje meg a „Doar Hajjom” című nspilapot, amely Jerusálemben jelenik meg. Mással alig tudunk ajánlani.

F. Emil, Karáusebes. Köszönjük szives jóindulatát, de esideig nem, sajnos, nem vehetjük igénybe az ön munkásságát ezen a téren, habár egy és más írásai meg is felelnének. Alkalmi tudósítást inkább.

M. Mihály, Arad. Gépészeknek szinte a legjobb kitaláltsai vannak Paizsatánban, különösen szakképzett és többéves praxissal rendelkező embereknek. Mindenekelőtt forduljon teljes bizalommal ráuk hivatkozva Teljes Mártonos, (Jerusálem, P. O. B. 492) aki az állami autójavító műhelyben dolgozik igen jó fizetéssel.

— A Horovitz örökség nem létezik? Newyorkból jelentik: A „Stambadság” című amerikai lap felvilágosításért fordult a legi letétesebb helyre, a san franciskói püspökhöz, a 140 millió Horovitz-féle örökségre vonatkozólag. A levélre megjöti a lesvető válaszágot tartalmazó válasz, amelyet az inkák kincseivel vetettedő hagyaték ügyében reménykedő örökösök nem kis szomorúsággal itt költöttek: „A rendelkezésre álló adatok és felvilágosítások szerint — írja Edward L. Parsons püspök — az a híresztelés, hogy egy Horovitz nevű episkopális püspök örösi vagyon hátrahagyásával meghalt, — teljesen valótlan. Az amerikai episkopális egyház sohasem ismert ilyen nevű püspököt. Kaliforniában mindörökké püspök volt eddig és pedig elődöm Nichols, aki még életben van és az ő elődje, Kipp püspök.” Ez a Horovitz örökség szomorú története. A helygő Horovitz legendája tehát elcsúszott és száz csalódott Horovitzal lesz több a földön.

— Tűzvész a Siemens Schuckert műveknél. Berlinből jelentik: A Siemens-Schuckert műveknél nagy tűzvész dühöngött. A halottak száma nagy. A kár milliókra rug.

— Olcsóbb lett a bécsi villamos. Bécsből jelentik: A villamosjegyek árát 1700 koronáról 1600 koronára szállították le; ez a szászkoronás ármérséklést a különféle nappali és éjjeli jegyeknél is behozták.

— Az iparkamarai székház sorsa. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara székháza átadása ügyében váratlan nehézségek merültek fel. A katonai hadtisparancsnokság elhelyezését a kazárnyakba terveztek, ezek az épületek azonban alapos renoválásra szorulnak, amelyeknek elvégzése hosszabb időt igényel és így az iparkamara saját székházába valószínűleg csak a jövő év tavaszán költözhetik be. Miatán a katonai parancsnokság a jövő év február-márciusi felvonuláshoz az iparkamara palotájában marad, előlódást szenvedett az a terv is, hogy a különböző munkaadói érdekeltségek: gyáriparosok szövetsége, faegyestület, malomszövettség, gazdaságinidkátus, szeszgyárosok szövetsége az iparkamarai székházban központi irodákat állítsanak fel.

*** Szilágyi „Triple-sec”-nek ninesen párja — az italok közt az első — ő a likőrök királya.**

— Általános sztrájk Westfáliában. Düsselddorfól jelentik: Az általános sztrájk, amely ezen a vidéken kitört, átterjedt egész Westfáliára.

*** Várady Ilonka táncakadémiajának,** a katolikus gimnázium tornatermében (Farkas u. 2.) a kedvesmenyes tisztviselő-köze a hó 15-én kezdődik. Az egyetemi ifjúság katonájának felkészítő szombat este 8 órai kezdettel, vasárnap este pedig a rendező felhívást lesz megtartva. Vasárnap délután 4 órai kezdettel egy elite magánkon vizsgafelkészítéstanja. Mindeháromra vendégeket szívesen látunk. A kiváló jazz-band zenekar játssza.

— Kabáttolvaj a New-Yorkban. Kedd este a New York kávéházban ellopták Farkas Lajos újságíró vadonatúj télikabátját és kalapját.

M. Salamon, Helyben. Novelláját mindazre való tekintettel sem használatjuk. Hisszen önmaga is beismeri, hogy csupán saját szórakozására (s nem a mi rovására) írta. Kolozsárt pedig egy idő óta nagy k-zal írják.

G. Árpád, Lupény. Elfő a skóra még az Uj Kelet sem vállalkozhat.

M. Dávid, Uzhorod. Elismerjük mi azt az állítást, hogy „egy aspirodalmi mű, melyben — szerénytelenül nélkül állíthatom — sok új gondolat van”, nem maradhat válassz nélkül. S éppent nem válasszoltunk eddig. Kersztük az új gondolatokat, sőt szőrával felhívjuk őket jelentkezésre, — de mindhiába. Azok ott maradtak azon a kultúraelőnyben, amelyen novelláit sikerrel felolvasa. Sokkal helyesebben tenné, ha az ottani eseményekről tudósítana minket alkalomadtán, azokat inkább használnánk.

az e

A Ra
simu a lov
mult nyok
kultarabbe
des aköri
hinni a há
alakító ha
kultura m
teljes fejlö
Két ki
nyjadedese
Weisengru
kiru saccio
A válas
kaptunk, it
Max Br
Igen

Bocsa
iszakok. E
a kérdésh
merész, ha
át kell go
tehetségbe
félig-meddi
melazai vá
fenmaradás
Körülbelül
gányaság,
(Heidentum
cimü valö
tem és ebb
pogány és
bomlaszto
nek a ma
kettő alk
értelmét. N
velem. Ho
sist is, an
a már át
szabikana
gyulának
jesen egyé
as utat a
vahmerő a
is lépiem

A zsidó
merése, a
ságbán a
teljesen i
ségekre v
Ezeket
könyvembe
próbálom

Dr.
bécsi f
mista vea

Az első
Ön a jelen
megmaradá
désében?
Mindem
hogy nincs
Mert nem
a tisztán c
itt azó. En
evtiveddel
volt egy b
a gépek, u
zácio forma
kratikus i
bankok és
üaleti usá
áramlatokb
désében,
a belső le
lehet tudom
sleges kultu

Két zsidó kiválóság az európa-kultúra problémájáról

Max Brod és Weisgrün tanár nyilatkozata

Az Uj Kelet tudóstíjójától

A Romániából kiállított „Tör-
simű szlovenszói irodalmi újság az el-
múlt nyolc évben körkérdéssel fordult a
kultúra-emberiség legjobbjaihoz. A kér-
dés körülül forgott, vajjon lehet-e
hinni a háború nagy rombolásai és át-
alakító hatásai után a mai európai
kultúra megmaradásában és remény-
teljes fejlődésében.

Két kiválósága a zsidó nemzeti
újjaledésnek, Max Brod író és dr. Paul
Weisgrün, bécsi filozófus és európai
bíró szociológus már válaszoltak.

A válaszokat, amelyeket kéziratban
kaptunk, itt közöljük.

Max Brod válasza így hangzik:
Igen tisztelt Szerkesztőség!

Becsásom meg, hogy csak ma vá-
laszok. Kérdésnek követelése és
a kérdésben hullámzó remény olyan
merész, hogy bizony több mint egyszer
át kell gondolni a választ. A megem-
teltségben is kétséghalmoz, vajjon
feljebb-e világosan tudom-e for-
malisan válaszolni az európai kultúra
fenntartásáról fölött három kérdésre.
Körülbelül egy esztendője, hogy „Po-
gányosság, keresztényiség, zsidóság“
(Heidentum, Christentum, Judentum)
címmel vallomásokon megjelentem
és ebben kimutattam a mi világunk
pogány és keresztény eleméből álló
összetételét. Nem ez ele-
me a megemelt tisztaságban, hanem a
kelet átképzete viszelyezése az élet
erelmét. Nem vagyok pesszimista. Ugy-
venem, hogy az emberiség ezt a kri-
zist is, amelyet egyébként nem tartott
a már átszervezett krízisek legrossz-
sabbikának, le fogja győzni. A győ-
zelmének egyetlen útja van: a tel-
jesen egyéni tenisz nagy elmény. Ezt
az utat a magam részéről megem, a
vámérő állás nélkül, hogy már rá
is léptem volna.

A zsidóság tisztá elveinek felis-
merése, amely evek a maguk tiszta-
ságában a mai Európa előtt még
teljesen ismeretlenek, nagy segítse-
ségemre volt.

Ezeket az alapelveket pedig idézett
könyvemben már erőmhöz képest meg-
próbáltam követhetővé tenni.

Max Brod.

Dr. Paul Weisgrün, a kiváló
bécsi filozófus, szociológus és csi-
mista vezetőfőnök így felelt:

I.

Az első kérdés így hangzik: Hissz-e
ő a jelenkori európai kultúra további
megmaradásában és reményteljes fejlő-
désében?

Mindenekelőtt meg kell állapítani,
hogy nincs egységes európai kultúra.
Mert nem a technika haladásáról, nem
a tisztán civilizációs fejlődéséről van
szó. Európa civilizációja már számos
értéssel a világháború előtt egységes
volt egy bizonyos pontig. Ugyanazok
a gépek, ugyanazok a katonai organi-
zácó formák, ugyanazok a roszá béro-
kratikus intézmények, ugyanazok a
bankok és legalább is nagyon hasonló
állami intézmények voltak. Az irodalmi
áramlatokban, a képművészetek fejlő-
désében, sőt a zenében is oly nagyok
a belső lelki különbségek, hogy nem
lehet tudományos jogosultsággal egy-
séges kultúráról beszélni. Vajjon deka-

denciás jelenség-e az a nemzet-kultúri
differenciálódás? Éa nem hiszem! Az
ókorban is csak bizonyos nemzeti nagy-
és átfogó centrumokon belül volt a
kultúra egységes. Minden igazi, erős
belső doktrínának testi, élettani-
leg meghatározott elfajulási folyama-
tában kell fásódnia. A világháború
bebizonyította, hogy még van igen sok
életerő, bátorság, testi ügyesség, csak-
ugy mint erős nyereség, mentális
erős és fokozatosan erősödnek. Es
számokra nem látszik egy összetörő és
szétépt emberiség szellemi letáranak.
Német körökben (a nem széles naciona-
lista irányúakban is) szilárdan hittek a
franciák testi elfajultságában és rossz
időgeiben. A történelmi kritika sem a
marnei csatában, sem Verdun előtt
nem állapíthatta ezeket meg.

Nem szabad a valódi történelmi dol-
gait és a szellemi összefüggéseket sem
optimista, sem pesszimista szemzőg-
ből nézni. Csakis a kritikus módszer
használató a széles területen. A tu-
dományos kritika azt tanítja, hogy tul-
sott, sőt metafizikus felfogás egy vagy
több kultúra kelekezését, fejlődését,
virágzását és hanyatlását kizárólag
mint természetföldrajzi folyamatok
analógiát elképzelni. A két emberi
szféra: kultúra és civilizáció, egyoda-
lan biológiai értelmezése nem szabad,
hogy általánossá váljék. De a kultúra
máris beállott hanyatlásának gondolata
épen ezen a lelki sílepen nyugszik.
Részletfejtéseket és sokféle szelle-
mes ötletek nem akadályozhatják és
ne akadályozzanak hennünket, hogy
ebben a hamis utat, az emberiség szoci-
ális viszonyainak módszeresen
megragadását ismerjük meg. A régebbi
korok nagyágeről, az örökös emelt
„arany-áccrútló és a jelenkori élet ki-
csinyességéről és meggyesességéről
való nézet örégi a közönség fejlődésé-
ben. Hasonlóképpen ama pesszisek,
hogy oly nagy férfiak, amikők a fejlő-
dés régebbi korakában éltek, nem
fognak újból elkövetkezni és az emberi
kibontakozás szellemi folyamatát ked-
vezően befolyásolni. Sok német roma-
ntikus siraáozott afölött, hogy soha
többé nem fog oly lélekimerő meg-
jelenni, mint a brit óriás volt. A ké-
sőbbi fejlődés nem adott igazat e né-
zetnek. A forma minden győzelmébe
mellől és a kompozíció némelyi, a
nem-oroszok zremet szuró hiánya
ellenére, Doroztojevszki mint mély em-
berismerő és a lelki mélységek elemi
erőjű kibontakó, mindazig minden
más pszichológust felülmúl.

Még a dolgok jövőndő fejlődéséről
akarov néhány szó szól. Azt hiszem,
hogy az új szociális mentalitás jövő
kibontakozási folyamata új virágzását
fogja hozni az európai kultúrák is.
A szocialdemokrácia mozgalm, a pro-
letaritás nagy tömegmozgása csak igen
kise mértékben voltak kulturálisnak, sőt
inkább civilizációs irányúak.
A marxizmusnak majdnem bizonyosan
jövő összeromlásával, a különböző dol-
gos csoportok közeli lelki megvál-
tozásával a kulturális belátás is be fog
venni a proletariátus kékébe. Nem
akarom azt mondani, hogy a fejlődés
feltartóztatathatatlan. Alasóint szükség
szerűség egyáltalán nincs társadalmi
dolgoktan. De a valószínűség emeltti
szól, hogy a burzsoázia és proletariátus

lelkének módosulása folytán egységes
európai kultúra hajnalhasadása előtt
állunk.

II.

A második kérdésre nem kell fe-
lelnem, minthogy nem hiszek a kultúra
összeromlásában.

III.

A harmadik kérdésre kellően vála-
szoltam már „Kulturpolitik, Weltkrieg
und Sozialismus“ című irásomban.
Szabadon ennek néhány tételét itt
visszatudom:

a) Az első a kultúra továbbfejlődé-
sére vonatkozik. Szóserint így hang-
zik: „El kell jönnie a humanizmus kor-
sák reneszánszának, a szentimentális
belső humanitárius érzélete, a technika
helyes értékelése és a szociális érzés-

nek az egész vonalon való erős meg-
újulása között.”

b) Az uralom egyáltalán szűnjék
meg. A vezetésnek meg kell maradnia.

c) Az állam ne legyen se éjjeli ór,
se szarok; se gyám, se egy osztály
keademényességének passzív hordozója.
Es értelemben nem szabad összerom-
vesztetni az uraimat és vezetéssel.

d) A jövő állmifőfiainak nagy mű-
véssége a hídverés lesz jelen és jövő
között. Intellektuelek váltak tehát a vi-
lágháborútól fenyegetett kultúra örövé.
Ujnak és óriási szellemi munkájok majd-
nem elő van liva. Mert annyi bizonyos,
hogy az emberiségnek többé nem kell
a pénzszeszák és a demokrátiás fer-
maragás egyoldalú dralma. Éppoly ke-
vésé kell neki az egyoldalú tanács-
tormányszás és a órárok órále.

SPORT

A kolozsvári és nagyváradi sportkerület válsága

Az Uj Kelet tudóstíjójától

A bukaresti központi sportszövetsé-
ségnek a kolozsvári és nagyváradi
kerületek feloszlását elrendelő ha-
tározata nem remélt ellentállásra ta-
lál és csak kiéleste azt a súlyos vál-
ságot, amelyben a két város sport-
élete eddig is vajudott. A legujabb
eseményekről az alábbi tudósításaink
számoznak be:

Nagyvárad nem tárgyal Mitter-
mayerrel

A nagyváradi Comitetul Regional
feloszlásával kapcsolatban a kerü-
leti szövetség likvidálására és az új
vezetőség megválasztására a buka-
resti központi Mittermayer Ödön
aradi sporthiraplirót küldötte ki.
Mittermayer tegnap este 8 órára
hívia össze a nagyváradi kerülethez
tartozó összes sportegyesületek kép-
viselőit. A városban tanácsatér-
ben tartott összejövetelen dr. Roxin
Teodor, a feloszlott szövetség al-
előnöke román nyelven deklarációt
olvasott fel Mittermayer előtt, amely-
ben tiltakozik a bukaresti központi
döntése ellen, amelyet igazságtalan-
nak és indokolatlannak tartanak és
amelyet nem hajlandók végrehaj-
tani. Közölte, hogy a deklaráció ér-
telmében nem tárgyalnak a központi
kiküldöttel.

Mittermayer kérte Roxint, adja át
neki a feloivasott deklarációt, hogy
azt a központi elé terjessze. Dr.
Roxin azonban kijelentette, hogy a
nyilatkozatot majd írásban küldik
meg Bukarestnek.

Mittermayer közölte, hogy még
a mai nap folyamán a fővárosba
utazik, ahol jelentést tesz a törté-
nelről. Nem tudja, hogy a bukaresti
központi milyen álláspontot fog el-
fogadni, biztosra veszi azonban,
hogy már a központi presztízse érde-
kében is szigorú intézkedések fog-
nak következni. Csodálkozik, hogy a
kinevezett tagok oly gyorsan ra-
gaszkodnak a hatalomhoz, holott
természetes az, hogy ha a kinevező
forum bizalmát elvesztették, akkor
nem képzeltető egy ütműködés kö-
zöttük. Azok, akik az egyesületek
bizalmát élvezik, válaszában ujan to-
vábbra is kerülhetnek abba a hely-
zetbe, hogy a sportélet vezetése ko-
rül munkáshoz.

Az esti értekezlet előtt a nagy-
váradi kerülethez tartozó összes egye-
sületek gyűlést tartottak, amelyen
egyhangelűleg bizalmat szavaztak az
eddigi vezetőségnek — Steiner fő-
titkár személyét kivéve — és hang-
súlyozták, hogy a vezetőség mellett
kitartanak.

A kolozsvári szövetség ügye

Dr. Ritter Salamon, a brassói Co-
mitetul Regional elnöke, aki vasár-
nap reggel Kolozsvárról egyenesen
Bukarestba utazott, visszaérkezett
Brassóba Utjának eredményéről a
következőket mondotta munkatár-
sainak:

— Megbizatásomat, melyet csak
nagy kérésre — hogy ne mondjam,
— parancsra vállaltam, — arról ta-
nuskodhatnak a Comitetul Central er-
dőlyi tagjai, — visszatartam a központi
bizottságnak. Amikor Kolozsvárra
jöttem, azt mind a szomszéd szövet-
ség elnöke tettem s eszembe sem ju-
tott, hogy személyemben mást is lát-
hatnak, mint román sportideológust.
Konstatálva, hogy Kolozsvárt a sport-
ban nemzeti és felekezeti szempon-
tok is szerepet játszanak. Az ügy ér-
dekében, mint a román sport fejlő-
dését szívesen viselő sportember,
felelőseimnek tartottam, hogy az én
személyem is komplikálja az amogy
is szavros kolozsvári állapokat és
ezért nem használtam fel a rendel-
kezésemre bocsátott eszközöket, ha-
nem bejelentettem az FSSR vezető-
ségének, hogy visszalépek a meg-
bizatástól.

Arra a kérdésre, mi fog ezek után
Kolozsvárral történni, dr. Ritter a
következőket válaszolta:

— Épen arra való tekintettel,
hogy Kolozsvárt a sport szempont-
kon kívül — szjucs — nemzetiségi
és felekezeti szempontokat is bele-
vegyítenek a sportadminisztráció kér-
déseibe, a krízis megoldása nem lesz
megyon könnyű. Bukarestben min-
denről kifűzőben vannak informálva
és ha a cél érdekében nem is fog-
nak presztízskérdést csinálni minden
csekélyeségből, az egységes vezetés
és az alárendelt szervek harmonikus
együttműködésének biztosítására meg-
fogják találni a szükséges eszközöket.
— Egyébként biztosítottak arról,

hogyan a személyemet ért sértésekért a legteljesebb elégtételt fogják megadni.

A kolozsvári sportkerület intézőbizottsága kedden este tartott ülésén elhatározta, hogy további működését beszünteti és a bajnoki mérkőzéseket nem hajlandó tovább megrendezni és vezetni.

Labdarugás

Törökvis—Egyetértés bajnoki mérkőzése. A megszüntetett Törökvis—Egyetértés bajnoki mérkőzése ma, csütörtökön délután 1 órai kezdettel Nagyváradon készül eldöntésre. A hevesnek és izgalmasnak ígérkező mérkőzés vezetésére Nagy Lajos kolozsvári szövetségi bírót kérték fel.

KÖZGÁZDASÁG

A legfőbb vám-bizottság ülése

Az agráriusok nem védik meg érdekeiket

— Az Uj Kelet tudósítójától —

A vámtételek szokásos revíziója megejtése végett a romániai legfőbb vám-bizottság ma, csütörtökön Bukarestben ülést tart, amelyre az erdélyi és bánáti kereskedelmi és iparkamarák delegátusait is meghívták. Az ülésen a vám-bizottság az élőállat-export, továbbá a hus, zsír, szalonna és egyéb melléktermékek kivitelének módjait fogja lefolytatni és megállapítani azokat a vámtételeket, amelyek mellett az élőállat és a felsorolt élelmiszerek kivitele Romániából a külföldre eszközölhető.

Az állatexportőrök és kereskedők legutóbbi többmillióes veszteségei

folytán, amelyet különösen a Csehszlovákiába való kiszállítások alkalmával szenvedtek, a vám-bizottság mai ülése nemcsak a szűkebb ad minisztrációs ténykedés, de Románia közgazdasági és kereskedelmi életére rendkívül nagyfontosságú tanácskozássá kell hogy legyen.

A romániai vám-örvény és nomenklatura hibáit számtalanszor felsoroltuk már. Minden ország közgazdasági, pénzügyi, ipari és kereskedelmi felvirágoztatásának legelső feltétele a helyes vámpolitika. Az egyes gazdasági érdekeltségek a vámtételek megállapítása és a nomenklatura összeállítása alkalmával a multban is súlyos sérelmeket szenvedtek és a hibákat csak hosszú küldöttségjárás és a memorandumok tömegének benyújtása után sikerült reparálniok. E tekintetben mulasztás terhel az egyes érdekcsoportokat is, amelyek érdekeik megvédésére nem tették meg kellő időben a szükséges lépéseket, de a felelősségben osztozni kell a kormányzat illetékes ténnyezőire is, akik még nem tudták érezni, hogy a geográfiailag meggyengített Románia, valamint a fejlettebb kereskedelemmel és iparral, magasabb nivóu gazdasági élettel rendelkező csatlót területek nem nélkülözhetik tovább a modern külföldi minták alapján reformált vámpolitika előnyeit.

Míg Németországon és Magyarországon a különböző organizációk egész hálónata készíti elő a vámtételek revízióját, addig

Romániában még mindig ismeretlen a vámpolitikai központ intézménye,

amelyben a mezőgazdaság, a termelők, az ipar és kereskedelem számottevő tényezői nyújtanak értékes szakfelvilágosításokat. A vámpolitikai központ intenzív működése tette lehetővé a nagyipari Németországban, hogy a jelentéktelenebb szerepre jutott mezőgazdaság a legutóbbi években óriási fejlődésnek indult és a helyes vámpolitikai intézkedésekkel sikerült a német mezőgazdaságot a belterjes gazdálkodással karöltve olyan nagyarányúvá fejleszteni, hogy

ma Németország gabonában és terményekben minimális behozatalra szorul. Romániában, mely pedig az utóbbi években hatalmas lendületnek indult ipara dacára még mindig agrárállamnak tekintendő, az agráriusok megszerzésességük hiányában nem tulajdonítottak kellő fontosságot jogos érdekeik megvédésének. A buza árának maximálása alkalmával például a prémiumok bevezetése dacára a Matomszövetség emelt szót a termelők érdekében. Még jobban jellemzi azonban a romániai viszony helyzetét, hogy a védővámok tárgyalása során a mezőgazdasági érdekeltségek nem eltekintenek a mezőgazdasági gépek Romániába való behozatala eszéire a magas vámtételek megállapítását, ami pedig kétségtelenül a mezőgazdasági gyártás érdekében történik.

A legfőbb vám-bizottság bukaresti ülésén a romániai élőállat-export, a hus, a zsír és szalonna vámtételei revíziója során olyan kiteset kell megfektetni, amely a romániai állat-exportőröket és kereskedőket legutóbbi hatalmas összegű veszteségeit reko-penzálja ugyan, de emellett vigyázni kell arra is, hogy tulajdonosok kivitelére megállapításával ne tegyék a kivitel korlátlaná, mert a mértéktelen export a belső fogyasztás terhére drágítaná meg a húst és a többi élelmiszereket, ami viszont az ipartermékek áremelkedését idézné elő és az életstandardot nehezítené meg.

Belföld

(x) **Beváltják a germán aprópénzt.** Bukarestből jelentik: A pénzügy-miniszter elrendelte a pénzügyi hatóságoknak és az adóhivataloknak, hogy az adófizetési 25 banis és 50 banis papírpénzben elfogadják, — amely pénzt a megszállás alatt becsatolták ki a németek, — hogy azokat a forgalomból kivonhassák.

(x) **Kifizetik a kisajátítási szelvényeket.** Bukarestből jelentik, hogy megkezdődött a kisajátítási birók tulajdonosainak kártérítésül adott kincstári bonok első szelvényének beváltása. Január végéig befejeződik a bonok kifizetése. A parasztok pedig okmányt kapnak, amellyel megériük őket birókukban és igazolják a nekik adott föld jogos birókban tartását.

(x) **Miniszteri biztos nacionalizálja a Resicát.** Bukarestből jelentik: A resicai-vasművek részvényszerűsége

alapszabály módosításának keress-tülvitelére a minisztertanács egy minisztert küld ki, aki a vasúti vasér-igazgatóval és a resicai művek igaz-gatójával együttesen fogja az új alap-szabályokat elkészíteni.

(x) **Módosítják a fa és petróleum vámját.** Bukarestből jelentik: A leg-főbb vám-bizottság pénteken ülést tart, amelyn a petróleum és fa kivitelére ékeket fogják megállapí-tani.

(x) **A Rotschild csoport térfog-lalása Romániában.** A párisi Rot-child-csoport megbizotta Szatmáron és Bukarestben nagy fontosságú tár-gyalásokat folytat. A Rotschild-cso-port megvette a Foresta faipari rész-vénytársaságot, amelynek Romániá-ban, de különösen Erdélyben nagy-számu fűrésztelepe és faipari vállal-ko-ása van. A párisi Rotschild-cso-port már hosszabb idő óta igyekszik vagyonát külföldi befektetőkkel ka-pcsolatban s erre a célra igen jó alkalmat nyújtó ott a Casteljiloi olasz bankérdekeltség tulajdonában levő Foresta részvényszerűsége. A Rotschild csoport értesülé-inek szer-sint 3 és félmilliárd olasz lírát fizet-tett a Foresta részvényeinek 52-á-s feléért. A megmarad 48-azalék a Marmoro et Blank & Co. pénzinté-szet kezében maradt. A Foresta

megvételével a Rotschild-csoport je-lentékeny közgazdasági tényezőjévé vált Romániának.

Külföld

(x) **Zürichi devizazárlat nov. 15-én:** Berliu 7/4, Prága 17 35, Budapest 22, Bukarest 3 75, Newyork —.

(x) **A magyar faipiac.** Budapest-ről jelentik: A piacon csak jóminőségű keményfában és fűzfában van kereslet. A romániai fenyőfaanyag ára a következő: 24 milliméter szé-lű asztalosanyag 1500, keskeny áru 1430, nyvedosztályu szőlés építési anyag 1150 keskeny áru 1080, 6 ad-osztályu szőlés 800, sárécs 1200 lei ab magyar hirtállomása. A tűzifa ab hirtár 3900—4000 lei va-gononként. Belföldi árf. 66—70000 korona ab feladódó loms. A román faszén, elsőosztályu, 15—16 ezer lei ab magyar határ, a magyarországi faszén ára pedig 280—300 ezer ko-rona

(x) **Csökkent a magyar bankjegy-forgalom.** Budapesti hírviról jelentik, hogy a jegyüzletet közzétett kimta-tása szerint november első hetében — évek után először — az állam-jegyforgalom 2070 millióval vissza-esett 67 934 millióra. Azonfelül csök-kent a postaforgalom is 109 mil-lióval. Közzétett a közgazdasági je-lentésgét nagy örömmel fogadták.

Juan-t fogják bemutatni ezuttal. A főszere-pet Baróti Erzsé, Laczko Aranka, Szaba-dos Piroška, Mihályti, Leóvey, Tarnay, Taray, Oláh, Cselle fogják játszani. Az Ártatlan Don Juan három egymástáni estére: szombatra, vasárnapra és hétfőre van kitűzve.

Irodalmi ünnepek. A jövő hét folyamán két irodalmi ünnep lesz a magyar színház-ban. A mostanában meghalt Gárdonyi Géza emlékének szentel egy estét a színház. A bor fog színrekerülni s előadás előtt Nyírő József fog Gárdonyiról megemlékezni. — A román irodalom egyik klasszikusának, Caragiolenak van szentelve a másik ünnepnap, a mikor a 10 év előtt elhalt nagy írónak egyik legkiválóbb művét, az „Elvesztett levél“-t fogják bemutatni Kádár Imre fordításában.

Operett-előadások éjjel. A színház műsora három éjjeli operett-előadást bírdet: Szombatra a „Bucsukeringő“-t, vasárnap a „Janos vitéz“-t s hétfőn az „Éj királynője“-t adják. A szombati és vasárnap előadást premehelyarákkal, a hétfőt pedig rendes helyarákkal tartják meg. Az éjjeli előadás-akat pont 10 órakor kezdik meg.

MOZGÓK MŰSORA

Egyetem mozgóban: Csütörtökön, az amerikai Pathé-gyár drámája Izrael a Te fiad! Történet az orosz zsidók kárvárisá-rásából. Péntektől a Nordisk-gyárak iro-dalmi értékű, vig kalandja. Az Istenek ke-gyeltje. A Royal-filmközpont nagyszerű slágere!

Uránia mozgóban: Csütörtökön még a monumentális artista-történet. A fejnélküli lovas második fejezete fut: A Bolly-cirkusz. A szenilis, fardhatatlan Harry Piel, üldözött barátja védelmében, szédületes bra-vurokat követ el, halálmentes bátorsággal, folyton növelve izgalmaikat és várakozásunkat. Minden eddig látott kalandortörté-netnél szobbat és izupozásabbat mutat be a bukaresti Apolló-filmvállalat e csodafilme!

Felvilágosító szerkesztő DR. MARTON ERNŐ
Hirdet: **ERŐS** nyomda és kiadóvállalat Rt.
Szerkesztőségi telefonszám 977.
Hirdetéseket milliméteres díjazásba szerint vess-tel a kiadóhivatal

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Habima Zsidó Színpad

Heti műsor

Csütörtök: Die Kale mit 3 Chusanom.

Péntek: Nincs előadás.

Szombat: Jenkel der Schmidt von Pinski.

Vasárnap: Ugyanaz.

MAGYAR SZÍNHÁZ

Heti műsor

Csütörtök: Szent Antal csodája és Crainquebille. (Először. Az irodalmi munkás-ciklus 2-ik bérletestéje. Premier hely-árrakkal.)

Péntek: Szent Antal csodája és Crainquebille. (Másodszor. Rendes helyárrakkal. Napi bérlet 39. sz. C.)

Szombat d. u. fél 4-kor: Sándor Mátyás. (III. 17. rész. Igen olcsó mozi-helyárrakkal.)

Szombat este 7-kor: Az Ártatlan Don Juan. (Újdonság, először. Premier helyárrak-kal. Premier bérlet 15. sz.)

Szombat este 10-kor: Bucsukeringő. (Operett-újdonság 8-adszor. Premier helyárrak-kal.)

Vasárnap d. u. 3-kor: Cigánygrófnő. (Olcsó-helyárrakkal.)

Vasárnap este 7-kor: Az Ártatlan Don Juan. (Újdonság, 2-odszor. Rendes hely-árrakkal. Napi bérlet 40. sz. A.)

Vasárnap este 10-kor: Janos vitéz. (106-od-szor. Premier helyárrakkal.)

Hétfő 7-kor: Az Ártatlan Don Juan. Új-donság, 3-adszor. Rendes helyárrakkal. Napi bérlet 41. sz. B.)

Hétfő 10 órakor: Az éj királynője. (Operett-újdonság, 5-odszor. Rendes helyárrak-kal.)

A másodszor tűzött előadások jegyei előre megváltatják a színház pénztáránál.

A színházi iroda hírei

Az Ártatlan Don Juan. Rendkívül kedv-vel készül a színház személyzete a szombat esti premierre. Az utóbbi évek legmulatsá-gosabb vigjátékújdonságát, az Ártatlan Don

Gyógyszerűveg-árak:

Gömbölyű		6 sarkos		zöld színben kapható
100 gr. —.65	150 gr. —.72	50 gr. —.69	400 „ —.230	
125 „ —.68	500 „ —.150	75 „ —.72	750 „ —.320	
		100 gr. —.83		

Füzlet: Cluj, Piața Unirii 13. sz.

Telefon: Városi üzlethez 10-02 Raktárhoz 10-03

Megnyilt a Frenkel áruraktár

str. Aprinjoavelor (v. Gyufagyár-u.) 13. Legelőnyösebb feltételek, legmagasabb lombardok. Ritűnő száraz helyiség, pincék nagy befogadóképességgel. Vasúti vágány. Tel. 401, 298

2 vagon! **Szenzációsan olcsó!** 2 vagon!

Szövetszállitmány érkezett az

„AURORA” posztóáruházba

Széchenyi-tér 35.

1 mtr. 140 cm. la gyapjuszövet lei **139**
 1 mtr. 140 cm. la raglánszövet lei **Óriási tétel strux!**

Pályázat

A székellyhídi orth. izr. hitközség elemi iskolájánál hirtelen beállott változás folytán egy tanítói állás kerül betöltésre.

Pályázhatnak oly okl tanítók vagy tanítónők kik a magyar és német nyelven kívül a román nyelvet is bírják, valamint szigorúan vallásos életmódúak.

Az állás azonnal betöltendő és orba év után megfelelés esetén véglegesítették.

Fizetés megegyezés szerint. Rendes megfelelő lakás a megválasztott tanítónak rendelkezésére áll

Kellően felszerelt pályázatok a kívánt igazoló okmányokkal kor és családi állapot megjelölésével alulírt ltk. címére küldendők.

Székellyhíd, 1922 nov. 14.

A székellyhídi orth. izr. hitközség elnöksége.

Valutapiao november 15-én

TŐZSDÉK	Lev	osztr. kor.	netka	frank	svajci frank	lyv	osztr. kor.	magy. kor.	font sterl.	dinár	leva	lengy. márká	dollár	holl. forint	török font	svéd kor.
Bukarest	valuta deviza															
Bécs	valuta deviza															
Prága	valuta deviza			204	57750	14750	42	12850	(/)	5025		1975	3155			
Berlin	valuta deviza	220		450	1255	380		285	30500				6882	2690		
Zürich	valuta deviza	1735	725	3625		2520	13	22	2435			350	5447			
Paris	valuta deviza															
Budapest	valuta deviza	1610	80	3760	15950	480		338		1.200		18	16	2527		

...i-csoport j...
 ...tényezőjévé
 ...at nov. 15-én:
 ...Budapest 22,
 ...Budapest-
 ...esset jómio-
 ...isifaban van
 ...nyofanyag
 ...limetar sse-
 ...keszteny aru
 ...solas epitési
 ...u 1080, 684-
 ...ar éo 1200
 ...llomás. A
 ...00 le' va-
 ...66-70000
 ...A roháa
 ...-16 ezer lei
 ...gyerorsági
 ...00 ezer ko-
 ...ar bankjegy-
 ...áviratossak,
 ...siett kimnta-
 ...le6 het ben
 ...az állam-
 ...óval vissza-
 ...onfeül esókt-
 ...is 109 mil-
 ...kóros b... a
 ...al fog d át.
 ...ntal. A főszere-
 ...Aranka, Szaba-
 ...Tarnay, Taray,
 ...Az ártatlan Don
 ...re: szombatra,
 ...tűzre.
 ...ó hét folyamán
 ...magyar színház-
 ...Gárdonyi Géza
 ...ét a színház. A
 ...adás előtt Nyiró
 ...mlékezn. — A
 ...ikusának, Cara-
 ...sik ünnepnap, a
 ...gy írónak egyik
 ...veszett levél-t
 ...re fordításában.
 ...l. A színház
 ...előadást hirdet:
 ...t, vasárnap a
 ...Éj kiráivnóé-t
 ...api előadást pre-
 ...pedig rendszer
 ...éjjei előadás-
 ...neg.
 ...ORA
 ...Csütörtökön, az
 ...jal Izrael a Te
 ...dők kárvárija-
 ...isk-gyarak ire-
 ...Az Istenek ke-
 ...pont nagyszorú
 ...örtökön még a
 ...t. A fejnélküli
 ...t: A Boly-cir-
 ...lan Harry Piel,
 ...szédületes bra-
 ...etó bátorsággal,
 ...at és várakozá-
 ...t kalandorbírté.
 ...bbat mutat be a
 ...e csodafilmje t
 ...ARTON KEMÉ
 ...adóvállalat 117.
 ...szám 977.
 ...zabás szerint vez-
 ...tsi
 ...k:
 ...nben
 ...tó
 ...13. sz.
 ...hoz 10-02
 ...10-03
 ...legmagasabb
 ...Vasuti vágány
 ...l. Tel. 401, 298

MÁRTONFFY TESTVÉREK & Co.

világvárosi szőrmeár-
 házában, CLUJ, Piata
 Unirii (Fótér) 20. szám

Telefon: 10-25 Sürgőnyom: Mártonffytelez

Állandóan raktáron dus válasz-
 tékban szőrmeabátok, ezüst,
 valódi héb, palér, fehér és min-
 denféle színű alakai rókák.

Továbbá szörme-modellak,
 sháló, pelervinek stb., va-
 lamint feldolgozatlan ször-
 mék nagyban és kicsinyben.

Megrendelését pontosan és
 gyorsan eszöztetjük !!

SCHÖNBERGER, SPITZ & Co

kötött, szövött, rövid és norinbergi árak nagykereskedése

Oradea-Mare—Nagyvárad, Nagypiac-tér

Engross eladás!
 RASCHL, HARASZ,
 FÉL-POSZTÓ, HIMZETT
 és mindennemű FEJ-
KENDŐK
 valamint
szövőfonal
 állandóan raktáron
Judovics Lázár
 kendő, szövőfonal és
 fejtő engross üzletében
 Cluj, Szép-u. 2. Telefon 858

Megnyilt! Megnyilt!

Parkettánc
 Derős hangulat minden este a
Dacia-Barban
 Cluj-Kolozsvár legdíszitngváltabb szó-
 rakozóhelye. Változatos műsor. Kétünő
 ,baritánok. 4175-1

Gyermek ruhák 1399
 raktáron és rendelésre is
 legizlésebben csak az
ADLER-cégnél
 készülnek. Str. Iuliu Maniu
 (v. Szentegyház-u.) 5. sz.

Írógépek
 és kellékek állandóan nagy válasz-
 tékban. Javításokat legolcsóbban
 vállalok. 1870
Finkler Antal
 Cluj, P. Mihai Viteazul (v. Szé-
 chenyi tér) 40. Telefon 493.

Ha még nem fizetett elő a
Kadima Könyvtárra,
 siessen!

Két kötet:
 1. Sokolow: Uj zsidó.
 2-3. S. Alejchem: Leégett
 nemesek
már megjelent.

A harmadik:
 4-5. Ujvári Péter: Csak a bunda
sajtó alatt van.

Megjelenése után az előfizetési
 kedv zmény az első sorozatra
 megszűnik.

Előfizetési díj az első sorozatra
 füzve 44 lei, kötve 66 lei.
 Egyenkénti vásárlásnál a három
 kötetért füzve 48 lei, kötve 72
 lei fizet!

Kadima Kiadó Cluj,
 str. Baron L. Pop 10

Mindennemű bádagos és vízvezeték
 szerelő munkákat legolcsóbban ugyhely-
 ben, mint vidéken vállal 1298

Frisch Samu
 Cluj, Cal. Motilor (v. Monostor-u.) 143.

Alapítottatott 1868 évben. Pontos és szolid kiszolgálás.

M. Kominik Prag, Smecka-utca 11

marha és disznóbizományos. Megbízásokat elvállal szarvas-
 marha és disznó-szállításokra. A szállitmányok

Magyar tranzitszám 59524 | **Rudolf Kominik Prag-Bubna**
 Irányítás: Budapest—Hegyeshalom—Petroselka
 állomásokon keresztül. címére küldendők

1441

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések egyszeri közlési díja számtalan 1 lelt. Vestagabb belével szedeti szavak 2 lelt. Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szög — 10 lelt. Jellegű hirdetésekre semminemű felvilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetéseknek a kiadóhivatalban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbítanak. Erre a célra a hirdetés díjon kívül 2 lelt 60 banai bélyegköltésig fizetendő.

Mindenemü kézimunkák készítését művészi kivitelben jutányosan vállalom. Cím a kiadóban. 5084

Keresek azonnali belépésre ügyes írónőnőn börkereskedő segédet ki a fűszerszakmában is jártassággal bír, román, magyar nyelvet beszéli. Háználékezés. Ajánlatokat fizetési igények megjelölésével a kiadóhivatalban kéri Goldstein Salamon cég Marosludas. 5080

Keresek segédet cipő és konfekció üzletembe önálló megbízható munkaadót, aki a kiskatrendezésben jártas és a magyar-román nyelvet bírja Szombaton zárva. Fizetési igények megjelölésével ajánlatokat kéri Herz Rudolf Petroseni. 5063

Central autovállalat
Kolozsvárt sofőr és autovezető tanfolyamot nyit urak és hölgyek részére f. hó 20-án
Beiratkozni lehet: str. Cipariu (Heltai-utca) 9. sz. alatt.

Veszünk
jókarban lévő petróleumnak és benzinnel alkalmas **rezervoárokat.**
Pontos nagyságméreteket, lemezvastagság és ármegjelöléssel ellátott ajánlatokat „Petroleum” jellegre a kiadóba kérünk. 5074

Kővári
manikűr és tyukszemvágó szalon
Főtér és Mester-u. s a r o k

A cipőipart teljesen megszünt
mert a **Renner Testvérek és Társai**
Börgyár Rt., Cluj—Kolozsvár gyárt mindenféle férfi, női és gyermekcipőt színes és lakbőrökből is a legelőcsébb kivitelben!! 1301

Ággyag és Vegyipar Rt. Szatmár
Gyárt: bőrenyvet, csontenyvet, csontszirt, műtrágyát, szappant, kocsikenőcsőt, gépszirt, téglát stb.
Vesz: csontot, száraz és vizes húsleves, nyers és olvasztott fagyut.

Raktármunkára
vagy más hasonló munkára elvégzésére szombati és vasárnapra fiatal erősségű állást keres. Cím a kiadóban. 5065

Ügyes tanulókat fizetéssel jó zsidó házból felvesz a Saffuth zsidó könyv és papírkereskedés str. Sf. O. Josif (Szépl-u.) 1. 5064

Nősülés céljából levelezne határozottan szép, díszítvályt hölgygel jó pozitív regát-beli magyar gyárgazgató mérnök. Teljes című levelet „Clonista” jellegre a kiadóhivatal továbbítja. 5082

ECETGYÁR
más vállalkozás miatt **eladó,** esetleg társulna.
A ánlatok „Alkalmi üzlet” jellegre a kiadóba kéretnek 5068

Kocskor, mosótalp felsőbőr és szíjgyártóblank
állandóan nagy készlet késznyben és nagyban. Legelőcsébb árak mellett **Videki megrendéseket kis postacsomagban is postaközlök.**
Vagontélnél 61 százalékos kedvezmény

S á m s o n -börgyár
Gyulaggyár-utca 1. A gyorsárúraktárral szemben. Telefon: Gyár 2-86, lakás 3-87

Teius—Tövisen
közvetlen az állomás mellett régi jó hírnévnek örvendő **szállodámat** és kóser **éttermemet** újonnan épült saját házámban **Hotel Transilvania** cím alatt újból megnyitottam Szíves pártfogást kér özevgy **Berkó Salamonné** 5080

MŰVÉSZI KIVITELŰ

nyomatványokat, számlákat, árjegyzékeket, üzleti levélpapírokat, esküvői és bál meghívókat, dísznyomásu borítékokat stb. gyorsan és pontosan szállít a

Kadima Nyomda és Kiadóvállalat R.-T.
Cluj, str. Baron L. Pop 10. Telefon 879

Névjegyek rövid idő alatt készülnek!

UNIUNEA COMERCIALA R.-T.

Központ: BUKAREST

Fiókok: Galati, Jasi, Constanta, Timisoara és Cluj-Kolozsvár, str. R. Maria (Deák F.-u) 32

Lloyd 793

Mindenemü bel- és külföldi nyers és finomított olajok állandóan raktárom. Most érkezett: quebracho, gesztenge-kivonat, degas, Fischthran, chamotte-féglák (Westboehmischs Kaolin und o-o Chamottfenwerke Prag) vezérképvisellete o-o

! U j t e h e r a u t ó k !

MODERN ÜVEGCISISZOLDA ÉS TÜKÖRÁRUGYÁR

PÉCHY és TÁRSA

Oradea-Mare (Nagyvárad) Strada Saguna (Kapucinus-u.) 20. 0000000000000000 1381

készíti a legszebb tükröket és burorüvegeket minden méretben és mennyiségben **Ujrafoncsorozás! Kérjen árajánlatot!**

ZIEGELINDUSTRIE A. G. BISTRITA

Telefon 6-53 LIEFERT PROMPT: Telefon 6-53

la Maurziegel, Einfache u. Doppel-falzziegel, Firatziegel, Biber-schwänze erstklassiges Fabrikat.

Anfragen an die Werkleitung, Bistrita oder Lloyd 690

an Fa I. NACHT Soc. in nume colectiv Cluj. Piata Cuza Voda 12

MEGNYILT Clujon a Bólyal-utóban MEGNYILT Rosmann Mihály szücsműhelye
ahol minden a szalmába vágó munkát legújabb divat szerint pontosan eszközölök

Dávidovics Mór női divatterme Cluj, P. M. Viteazul (Széchenyi-tér) 34. Legújabb divat szerint készült kosztümöket, kabátokat, Olcsó árak, pontos kiszolgálás. 4121

ÜVEGÜZLET

A helybell és vidéki vásárlóközönség szíves figyelmébe!

Ausländer Rudolf,
a volt Ausländer Testvérek cég társtulajdonosa üveg, o-o porcellán és lámpaüzletét megnyitotta o-o

Cluj, Gal. Reg. Ferd. 37 sz. alatt

ÜVEGÜZLET

Uj Kelet Könyvosztálya
Cluj, str. Baron L. Pop 10

Zsidótárgyu könyvek

Agnon: És a meggörbödött ki-egyeneseedik	30.—
Bernstein: A cionizmus	8.—
Biró Lajos: A bazini zsidók	25.—
„ „ A zsidók jövője	15.—
M. Brod: A cionizmus harmadik korszaka	6.—
Dosztojevszkij: A zsidókérdés	3.—
Fényes Samu: Jidli első változása	33.—
Frigyes: A zsidók természetrajza	20.—
Gorelik: Cion és Golusz	8.—
Gorion: József és testvérei	22.—
Goldmann: A zsidó nemzet követelése	6.—

Kadima-könyvtár:

1. Sokolow: Uj zsidó.	Füzve 12.— Kötve 20.—
2-3. S. Alejchem: Leégett nemesek	Füzve 18.— Kötve 26.—

Előkészületben:

4-5. Ujvári Péter: Csak a bunda	Füzve 18.— Kötve 26.—
Az öt szám előfizetési ára	Füzve 44.— Kötve 66.—

Kiss József: Esteledik (versek kötve)	25.—
Lichtheim: A zsidó Palesztina felépítése	6.—
Nordau: Doktor Kohn	20.—
„ Mesék	20.—
Patai: Sulamit	17.—
Szabolcsi: A csillag fia	18.—
Szombart: A zsidók jövője	10.—
Paneth: Utazásom a Szentföldön	6.—

Kis Kadima-könyvek:

1. Giszkalay János: A titok	10.—
2. Kaczér Illés: Gólem ember akar lenni	10.—
3. Marton Ernő: A zsidó nemzet Erdélyben	10.—
A három kötet együttes ára	25.—

Zengő hárfá (kötve)	14.—
Zsidó reneszánsz (kötve)	14.—

Egyéb könyvek:

Avercsenko: A tükör lelke	12.—
Bródy Sándor: A szerelem élettana	50.—
Cervantes: A felszarvazott aggastyán	8.—
D'Annunzio: A gyönyör	30.—
Daudet: Tartarin az Alpokon	25.—
Ewers: India és En	24.—
Hatvany Lajos: Csendes napok	18.—
„ A vén koreszmáros	10.—
Heltai Jenő: Az asszony körül	12.—
Lefeadis Hearn: Hindu legendák	10.—
Jerome K. Jerome: Három ember egy csónakban	20.—
„ Egy naplopó tünődései	22.50
Karinthy Frigyes: Vitéz László színhaza	14.—
Kassák Lajos: Misilló királysága	20.—
Karin Michaelis: Tul a testen	20.—
Köszegi László: A műélvezés művészete	30.—
Krudy: Nagy kópé	15.—
H. Mann: Pippo Spano	8.—
Murger: Diákország	25.—
P. Loti: Joes testvérem	25.—
Peladan: A mindenható arany	20.—
„ Egy az egygyel	24.—
Perutz: 9 és 9 között	20.—
Ch. L. Philippe: Bábü	10.—
Rosny: A rejtelmes erő	10.—
Szép Ernő: Völgyény	20.—
„ Világ (kötve)	20.—
„ Hetedikbe jártam	25.—
„ Két felől angyal	10.—
Szilágyi Géza: Vitustánc	16.—

Kaczér Illés könyvei

A vak ember tükre	20.—
A fekete lakas	25.—
Megjött a Messiás	16.—

Száz lelen felüli megrendelésnél öt százalék, két száz lelen felüli megrendelésnél tíz százalék engedmény.

Szerkesztő hivatala
Cluj-Kolozsvár
Pop. —
Az Uj Kelet
Kiadóhivatal
Nyomda —
Mester osztály
No. 8. Sz. —
Készítők
a munkások
sk. — Kéz
vessz
hátán
U. évit
Wedge
A neve
rokona, test
ben dolgoz
gott és kie
akik a háb
életet kezde
tona és má
háboru előt
ideológiájá
kereinek m
haladás ut
amely a kul
Wedgewood
vedők és do
bozás nélkü
angol munk
a háboru ó
mul és ma
nem osztály
magát. Az
egy az ang
munkásság
becsületével.
Wedgewo
munkásság
Hajjeszó a
való visszau
D
Vasárna
Drinápolyt.
egyszeméy
már a törö
sük birtoku
sőbb pontje
vannak. Dr
a mutait id
ien multat
háboru vije
az első Bal
tárja ki a
téseket és
Törökország
dalom buk
bukott el a
háboru ar
szabadság
ság, a kielé
sodik Balk
gördülő hó
alatt az iz
gyölte fel é
para, 1914
lavinájára
riába ismét
alatt nem s
nem vonuln
testek a vé
de hadak so
poly körül.
Drinápoly,
az európai
Mögöttük a
magában a
len támpont
kintől vert
mán tenger.
taut cs-pata
as Aranyssa
nak a szöve
és mögöttük
deken a gy
gek Konsta
mailag ant
dostó és Cs
nyesen vi
Stratáziái
Formailag a
sannénál, a
a török bir
gadja a vi
értelmű a h
hető a a h
hadviselő f